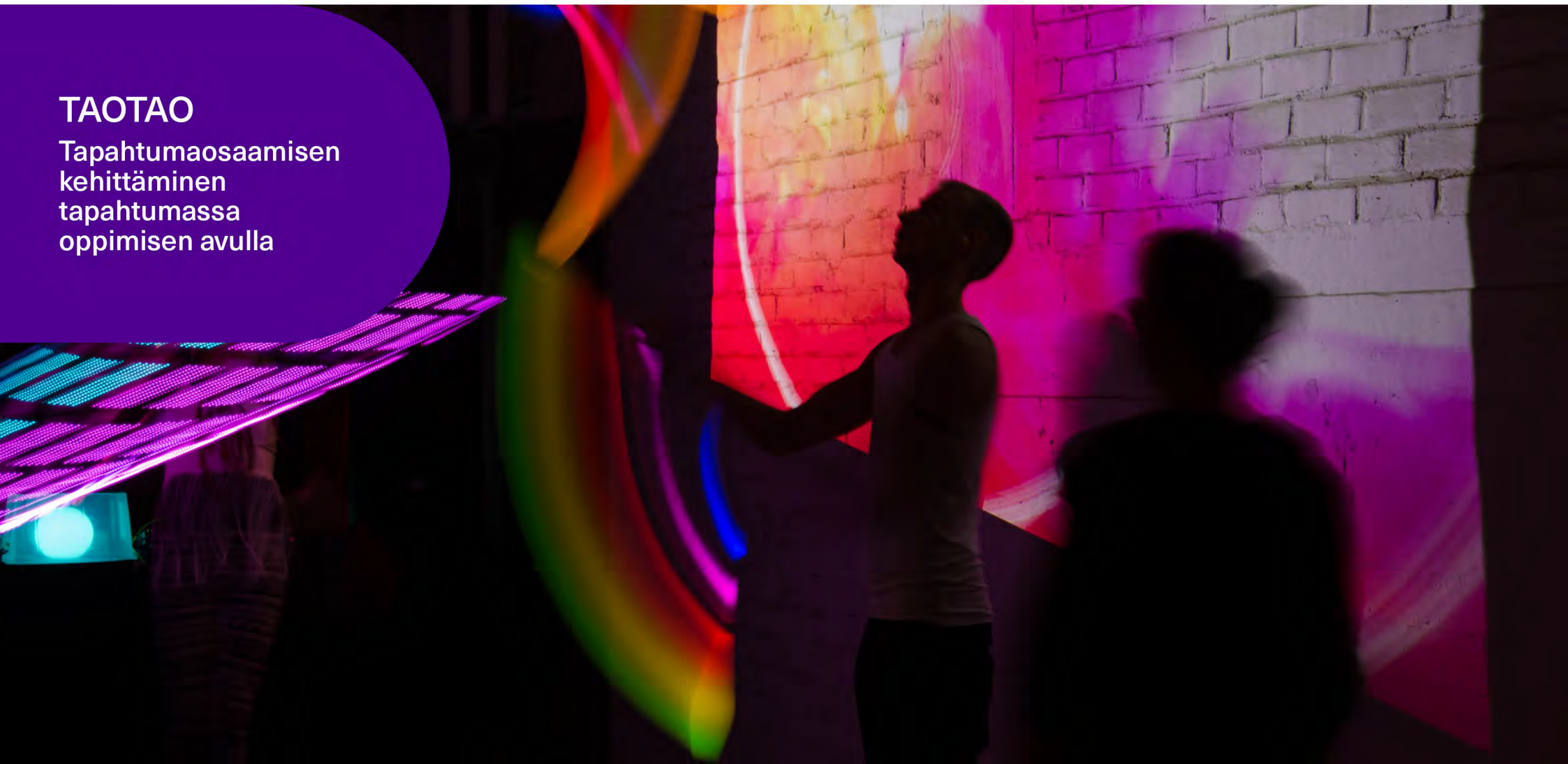

TAPAHTUMIEN KEHITTÄMISEN KEHÄ

TAOTAO

Tapahtumaosaamisen
kehittäminen
tapahtumassa
oppimisen avulla

TAPAHTUMIEN KEHITTÄMISEN KEHÄ

Kirjoittajat: Antti Haapio, Carolina Pajula,
Jukka Holm, Kati Kuusisto,
Maria Sahlstedt, Mika Kylänen

Taitto: Minttu Rantanen /
Tampereen ammattikorkeakoulu

Kuvat: Yu-Hsuan Yao

Sisällysluettelo

Aluksi	4	Tapahtuma-alan kehitys vaatii ensin sanoitusta ja analyysia ja vasta sitten tekoja!	24
Tähän on tultu, siitä on lähdettävä – TAOTAO koulutuksen järjestäminen	6	Missä ja milloin tapahtuma-alan kehitysharppaukset syntyvät?	24
Koulutustoiminnan suunnittelu ja eri kurssit – asiantuntijaverkosto	6	Korona toi oman osansa alan kehittämiseen	25
Tapahtumaturvallisuus	6	Missä mennään nyt?	26
Vastuullisuus	7	Takana loistava tulevaisuus – miksi kehittyminen kannattaa ottaa jokapäiväiseksi rutiiniksi?	28
Tuotantoprosessien osien johtaminen ja toteutus	7	Mitä kehittäminen on?	28
AV-tuotannon perusteet	8	Mistä aloittaa?	29
Asiakaskokemus ja kaupallistaminen	8	Kehittäminen rutiinina	29
Harjoittelu osana koulutusta	8	Kehittäminen ei lopu	30
Kokemuksia ja haasteita	8	Tapahtumien kehittämisen kehä maailman vaativimman elämästuotteen voimavarana	31
Kaksi toteutusta ja niiden onnistuminen	9	Tapahtumat elämystalouden kilpailussa	31
Osaamisen kehittämistä harjoittelun myötä tapahtuma-alan täydennyskoulutuksessa – upeita oppimiskokemuksia ja urasuunnitteluun sekä työnhakuun liittyviä kiperiä pulmia	11	Arvonmuodostus edellyttää tuottavuutta ja työhyvinvointia	36
Taustaa elinikäisen oppimisen ja uraohjauksen perusteista	11	Aikaa kehittämiseen ja oppimiseen tapahtumien kehittämisen kehällä	38
Taustaa opiskelusta ja opiskelijoista	12	Tulipalojen sammuttamisesta yhteen sovittamiseen ja tasapainoilemiseen tapahtumien kehittämisen kehällä	46
Ammattilaisen varjostus vaihtoehtona perinteiselle harjoittelulle	13	Lopuksi	47
Harjoittelukokemuksia – raksaamisesta varjostamiseen	13	Kiitokset	49
Opiskelijana tapahtuma-alan täydennyskoulutuksissa	18	Kirjoittajat	50
Stage managerina Vahantarockissa	19		
Monitorimiksaajana ja valomiehenä Puntala-rockissa	19		
Teknikkoharjoittelijana Klubilla ja Pakkahuoneella	19		
Opiskelijana Metropoliassa	20		
Masentava maaliskuu	21		
Kesätoissa	21		
Mitä seuraavaksi?	22		

Aluksi

Tapahtuma-ala on ammattimaistunut voimakkaasti viimeisten vuosikymmenten aikana, ja nyt koronakriisin jälkimainingeissa se on vihdoin järjestäytymässä itsenäiseksi toimialaksi. Alalla työskentelevillä ammattilaisilla on vuosien varsilta kertynyttä ”näppituntumaa”, ja vain osa heistä on hakeutunut alalle muodollisen pätevyyden, kuten tutkintoon johtavan koulutuksen, viitoittamana. Töitä tehdään pitkälti intohimosta ja rakkaudesta lajiin. Vuosien, jopa vuosikymmentenkin kokemuksella on pystytty mahdollistamaan miellyttävä yleisökokemus ja artistien esiintymiset, mutta tapahtumien jälkeen tunnelma on edelleenkin usein se, että hyvä kun tästäkin selvittiin. Ihan ok se meni, mutta parannettavaakin jäi.

Mutta entä jos paras tapahtuma olisikin se seuraava?

Tapahtuma-alan muuttuva toimintaympäristö monenlaisine ristipaineineen on tuonut tapahtumien tekijät ja kokijat uusien kysymysten äärelle. Sekä itse työ että yleisöasiakkaan ja tapahtumien parissa työskentelevien käyttäytyminen muuttuvat, ja tekijöitä ja työnantajaryityksiä haastetaan jatkuvaan osaamisen ja tapahtumien kehittämiseen.

Tämä ”Tapahtumien kehittämisen kehä” -julkaisu on osa Tampereen ammattikorkeakoulun täydennyskoulutushanketta nimeltä

”TAOTAO – tapahtumaosaamisen kehittäminen tapahtumassa oppimisen avulla.” Hanke ajoittui vuosille 2022–24, ja sen rahoittajana toimi JOTPA – jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus. Julkaisuun on koottu kokemuksia ja ajatuksia TAOTAO-hankkeen toimista tapahtumatoiminnan kehittämisen näkökulmasta. Julkaisun keskeinen sisältö on uuden ”Tapahtumien kehittämisen kehä” -toimintamallin rakentaminen ja kuvailu.

Koronapandemian aikana Suomessa tehtiin merkittäviä yhteiskunnan toimintaan vaikuttavia rajoitustoimia. Keväällä 2020 yleisötapahtumien järjestäminen kiellettiin kokonaan, ja myöhemmin niitä rajoitettiin merkittävästi. Tehdyillä rajoitustoimilla oli mitä moninaisempia seuraamuksia, ja yleisesti ottaen voidaankin puhua ajasta ennen ja jälkeen koronan. Monien muiden toimialojen ohella myös tapahtuma-ala joutui ennen näkemättömiin taloudellisiin vaikeuksiin. Alan työt ja työntekijöiden toimeentulo katosivat hetkeksi kokonaan. Heikko työtilanne vaikutti siihen, että moni tapahtuma-alan ammattilainen päätti siirtyä työskentelemään kokonaan toisessa ammatissa. Kun sitten rajoituksia alettiin höllentämään, ei osaavaa työvoimaa tapahtumien järjestämiseksi löytynytäkään entiseen tapaan. Opetushallituksen Jatkuvan oppimisen keskus JOTPA perusti rahoitusohjelman koronan lyhyt- ja pitkäaikaisvaikutusten hoitamiseksi. Nimensä mukaisesti ”Tapahtumaosaamisen kehittäminen tapahtumassa oppimisen avulla” -hankkeen tavoitteena oli kehittää – eli laajentaa, syventää ja jalostaa – tapahtuma-alan toimijoiden osaamista koulutuksen ja käytännön harjoittelun kautta. Koulutuksen tavoitteena oli mahdollistaa ennen kaikkea tapahtuma-alan freelancereina toimiville laajempi osaamisala sekä laadukkaampi ammattitaito ja tällä tavoin paremmat työllistymismahdollisuudet. Tavoitteena oli lisätä tapahtuma-alan veto- ja pitovoimaa työntekijöiden näkökulmasta. TAOTAO-hankkeen

koulutustoiminnan toteuttamisesta kerrotaan Antti Haapion, Caroliina Pajulan ja Jukka Holmin artikkeleissa.

Hankkeen toisena keskeisenä tavoitteena oli mallintaa toimintasuosituksineen tapahtumatuottamisen kehittämisen kehä, jolla havainnollistetaan tuotannollinen toiminta, jatkuva kehittäminen ja oppiminen saumattomana kokonaisuutena. Tapahtumatoiminnan kehittämiseen keskitytään Kati Kuusiston ja Maria Sahlstedtin artikkeleissa. Varsinainen tapahtumatoiminnan kehittämisen kehän ensimmäinen mallinnusversio esitellään Mika Kyläsen artikkelissa.

Väistämättä aika, asenteet ja ajattelu muuttuvat. "Jos se toimii, älä koske siihen" -periaate saattaa olla hyvä neuvo joissakin yhteyksissä, mutta pysyäksemme mukana ajan muutoksessa, meillä on oltava motivaatio ja kyky kehittymiseen, muuten noutaja saattaa yllättää meidän aiemmin kuin arvaammekaan. Tapahtumatoiminnan ja oman ammattitaidon kehittäminen ei ole raketitiedettä. Tämä julkaisu pyrkii motivoimaan kaikkia tapahtuma-alan toimijoita kehittämään omaa työtään ja annamme myös muutamia käytännön vinkkejä asioiden eteenpäin viemiseksi.

”

Mutta entä jos paras tapahtuma olisikin se seuraava?

Antti Haapio

Tähän on tultu, siitä on lähdettävä – TAOTAO koulutuksen järjestäminen

”Kun tekee pohjatyön hyvin, niin jää aikaa kehittämislle.”
Näin totesi tapahtumatuottaja ja Jyväskylän messujen myyntipäällikkö Mikael Wänskä luennollaan TAOTAO-opiskelijoille.

TAOTAO-koulutuksessa tavoitteena on ollut antaa siihen osallistuville tapahtuma-alan toimijoille sellainen laaja kokonaiskuva tapahtumatuottamisesta ja toisaalta myös syventää heidän osaamistaan joistakin tuotannon osa-alueista niin, että heillä olisi hyvät valmiudet oman toimintansa ja ammattitaitonsa kehittämiseen. Parhaassa tapauksessa he ovat voineet koulutuksen aikana myös omalta pieneltä osaltaan kehittää niitä tapahtumia, joita ovat olleet mukana toteuttamassa. Koulutuksessa on keskitytty ennen kaikkea tapahtumatuottamisen hallinnolliseen ja tekniseen perusosaamiseen ja pohjatyön huolelliseen valmisteluun, mutta myös siihen, mikä on tapahtumakävijän kokemus. Lievä haaste TAOTAO-hankkeen järjestämisessä oli aluksi se, että itse hanketoimijat, eli me TAMKin opettajat, olimme toiminnassamme hieman jälkijunassa. Tärkeälle pohjatyön tekemiselle

ei ollut pystytty varaamaan riittävästi aikaa ja resursseja. Tilanteen syntymiseen vaikuttivat eri seikat: rahoituspäätösaikataulu, hankkeen budjettileikkaukset ja myös TAMKissa meneillään olleet muutosneuvottelut, jotka hidastivat organisaation toimintaa eri tasoilla. Hankkeen edetessä haastavaan tilanteeseen pystyttiin kyllä reagoimaan ja toimintaa muutettiin sen vaatimalla tavalla. Esimerkillistä toimintaa meiltä.

Koulutustoiminnan suunnittelu ja eri kurssit – asiantuntijaverkosto

Hanketoiminnan aluksi koottiin tapahtuma-alan asiantuntijaverkosto, joka ryhtyi etäkokouksissa työstämään koulutuksen opetussuunnitelmaa. Järjestettävät opintojaksot ja niiden sisältö muodostuivat suoraan tapahtuma-alan tarpeista, ja näin koulutus saatiin vastaamaan tarkasti kentällä vallinneeseen tilanteeseen. Koulutus oli myös opiskelijalähtöistä, eli sisällöissä pyrittiin mahdollisuuksien mukaan huomioimaan opiskelijoiden henkilökohtaiset osaamistarpeet.

Tapahtumaturvallisuus

Asiantuntijaverkoston keskustelujen pohjalta katsottiin, että tapahtumaturvallisuus on sellainen peruskivi, jonka päälle voidaan rakentaa laadukasta tapahtumatoimintaa. Tapahtumissa tapahtuu ja joskus myös sattuu, ja siksi myös kriisiviestintä sisältyi opetusaiheisiin.

Turvallisuuskoulutuksessa keskityttiin etenkin joukkotapahtumien turvalliseen järjestämiseen ja siihen, miten vältetään kaaoksen sekä henkeä ja terveyttä uhkaavien tilanteiden syntyminen. Myös työntekijöiden yksilökohtaista työturvallisuutta käsiteltiin. Tapahtumaturvallisuus -kurssin opetuksesta vastasi

kokenut alan asiantuntija Ari Solja. Hän pystyi asiantuntevasti, käytännönläheisesti ja uskottavasti kertomaan monista sellaisista turvallisuuteen liittyvistä kysymyksistä, joita ei välttämättä ole tullut ajatelleeksi. Kurssilla hyödynnettiin myös Metropolia ammattikorkeakoulussa tehtyä ETTE-turvallisuuskoulutusmateriaalia.

Tapahtumatoiminnan perusidea on ihmisten välinen kohtaaminen. Me osallistumme tapahtumiin sellaisena kuin olemme, ja toivomme tai oletamme, että meidät hyväksytään sellaisina kuin olemme. Haluamme ehkä hieman hullutella ja ottaa ”riskejä” pukeutumisellamme tai olla jopa poikkeuksellisen positiivisella mielellä, hilpeitä. Tällöin tapahtumissa on hauskaa. Me emme halua, että meitä avoimesti arvostellaan siitä, millaisia me olemme tai että meihin käydään käsiksi tai meihin kohdistetaan rikkolista toimintaa. Tapahtumiin tullaan viihtymään ja haluamme, että ne ovat turvallisia. Tapahtumatila, laajassa merkityksessä ymmärrettynä, tulee olla turvallinen. TAOTAO-koulutuksessa käsiteltiin myös eri vaiheissa tätä turvallisemman tilan teemaa ja miten turvallisempi tila synnytetään ja ylläpidetään. Koulutuksen loppupuolella aktivisti, juontaja ja kouluttaja Javiera Marchat Aedo luennoi aiheesta yhdenvertaisuus.

Vastuullisuus

Vastuullisesti järjestetty tapahtumatoiminta on laadukkaiden tapahtumien edellytys. On vaikea kuvitella, että täysin vastuuttomasti järjestetyllä tapahtumalla olisi suurempaa kaupallista potentiaalia. Ehkä sellainen toimisi jonkinlaisena vitsinä, huonona vitsinä. Vastuullisuus on hyvin laaja käsite ja siksi TAOTAO-koulutuksessa sille oli varattu oma erillinen kurssi. Vastuullisuus-kurssi perustui Suomen Jazzliiton ylläpitämään EL-MA-koulutusmateriaaliin. Materiaali pohjautuu YK:n kestävän

kehityksen periaatteisiin ja kattaa niin ekologisen, sosiaalisen kuin taloudellisenkin vastuun. Koulutusta oli myös Tampere-talon asiantuntijoiden pitämänä. Tampere-talo on ollut edelläkävijä vastuullisuusasioissa Suomessa. Tampere-talosta toimi myös henkilöitä hankkeen asiantuntijaverkostossa.

Tuotantoprosessien osien johtaminen ja toteutus

Asiantuntijaverkoston keskusteluissa nähtiin tärkeänä tapahtumien tuotantoprosessien eri osa-alueiden tunteminen ja eteenkin prosessien johtaminen. Taitavaksi johtajaksi kehitytään vaihe vaiheelta, kokemuksen kautta. Johtamisessa kaikki lähteen itsensä johtamisesta ja oman johtajaidenteetin tunnistamisesta. Kun on selvittänyt itselleen nämä ulottuvuudet, vain taivas on rajana. Hyvä johtaja ei kylläkään ole jumalasta seuraava vaan jotakin ihan muuta. Johtamiskoulutusta sisältyi opetukseen eri vaiheissa, mutta varsinaisesti siitä vastasi TAMKin lehtori Pauliina Airaksinen-Aminoff kurssilla Tuotantoprosessien osien johtaminen ja toteutus (TOJO).

Yksi tapahtuma-alalle tärkeä opetusaihe oli vapaaehtoisten työntekijöiden koordinointi ja johtaminen. Ne prosessit noudattelevat hieman eri logiikkaa kuin rahallista korvausta saavien työn toteuttajien johtaminen. TOJO-kurssilla TAMKin lehtori Harri Karvinen osasi selkeästi avata tätä mielenkiintoista ja osin mutkikasta työelämän osa-alueita.

TOJO-kurssilla opiskelijat jaettiin aiemman tapahtuma-alan työkokemuksensa perusteella kahteen ryhmään: 1. tuottajat ja 2. tekniset tuottajat. Näistä kahdesta tuotannon osan aihealueesta järjestettiin opetusta molemmille ryhmille yhteisesti ja

osin suunnattuna vain toiselle ryhmälle osaamista syventävänä opetuksena. Teknisen tuottamisen aihealueesta vastasi Akun tehtaan asiantuntijat ja tuottamisen osiossa oli lukuisia luennoitsijoita hankkeen asiantuntijaverkostosta.

AV-tuotannon perusteet

Koulutuksen suunnitteluvaiheessa asiantuntijaverkoston kesken nähtiin tarpeelliseksi järjestää kurssi, jossa perehdyttäisiin erilaisten audiovisuaalisten laitteiden hallintaan hieman eri tavalla kuin, miten tapahtumien tekniset tuottajat niitä hallitsevat. Kurssi AV-tuotannon perusteet oli suunnattu tapahtumien sisällön tuottajille ja siinä käsiteltiin monenlaisten AV-laitteiden käyttöä ja hallintaa. Kurssin opetuksesta vastasi pääosin TAMKin suunnittelija Mika Nousiainen.

Asiakaskokemus ja kaupallistaminen

Tapahtumat tehdään tapahtumakävijöille. Tapahtumien on myös tuotettava järjestäjilleen jotakin hyvää, jotta toimintaa olisi ylipäättään mielekäästä jatkaa ja kehittää. Tästä syystä TAMKin lehtori Mika Kyläsen vetämä kurssi nimeltä Asiakaskokemus ja kaupallistaminen oli tietysti mielessä ehkä TAOTAO-koulutuksen tärkein opintojakso – kunhan tuottamisen, turvallisuuden ja vastuullisuuden ”perusasiat” oli saatu kohdilleen. Kurssilla keskityttiin tapahtumatoiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja palvelulupauksen määrittämiseen tapahtumakävijöiltä kerätyn palautteen pohjalta. Tapahtumatoiminnassa on mieletön potentiaali ja tapahtumista voidaan kehittää kokijoilleen todella vaikuttavia elämyksiä. Tapahtumatoiminnan kehittämistä avataan tässä julkaisussa enemmän Mika Kyläsen, Kati Koiviston ja Maria Sahlstedtin artikkeleissa.

Harjoittelu osana koulutusta

Nimensä mukaisesti Tapahtumaosaamisen kehittäminen tapahtumassa oppimisen avulla -hankkeessa (TAOTAO) pyrittiin siihen, että opiskelijat oppisivat uusia asioita tai syventäisivät aiempaa osaamistaan käytännön harjoittelun kautta. Tavoite oli, että näin tapahtuma-alan työntekijöille – etupäässä freelancereille – syntyisi paremmat mahdollisuudet työllistyä alalle ympärivuotisesti ja tapahtuma-alan veto- ja varsinkin pitovoima kasvaisi. Korona-ajan kokemukset painoivat raskaina mielessä, kun alalta oli poistunut arviolta reilut kuusituhatta työntekijää leveämmän leivän ääreen, vihreämmille ja vehreämmille niityille. TAOTAO-koulutukseen sisältyneen harjoittelun opiskelijat pystyivät suorittamaan täysin omista lähtökohdistaan siten, että harjoittelun toteutus vastasi parhaimmalla mahdollisella tavalla heidän omia kehittämistarpeitaan. Opiskelijat saivat tukea oman ammatti-identiteetin hiomiseen uraohjaustapaamisissa. Harjoittelun ohjauksesta vastasi TAMKin lehtori Carolina Pajula. Harjoittelupaikkojen löytäminen ei tosin ollut kovin vaivatonta, eli varsinaista runsauden pulaa ei harjoittelumahdollisuuksissa ollut havaittavissa. Joissakin tapauksissa joidenkin opiskelijoiden kohdalla harjoittelu jatkui pidempiaikaisena työsuhteena, ja tämä olikin TAOTAO-hankkeen yksi tavoite. Carolinan Pajulan artikkeli erittelee tarkemmin ja ansiokkaasti harjoittelun lähtökohtia, toteutusta ja sen merkitystä opiskelijoille.

Kokemuksia ja haasteita

TAOTAO-hankkeessa projektikoordinaattorina työskennellyt Jukka Holm osallistui myös opiskelijana hankkeen koulutustoiminnan ensimmäiseen toteutukseen. Lisäksi Holm oli mukana Metropolia ammattikorkeakoulun järjestämässä tapahtuma-alan koulutuksessa Skills for Live Tech – S4LT, jolla oli sama rahoitta-

ja kuin TAOTAOlla. Holmin näköalapaikka oli mielenkiintoinen ja hän kertoo kokemuksistaan ja huomioistaan artikkelissaan tässä julkaisussa.

Yksi selkeä isompi haaste ja kehittämisen paikka tapahtuma-alalla on keikkaluonteisten työtehtävien välitys. TAOTAO-opiskelija Eveliina Vainikka kirjoitti aiheesta blogitekstin, joka perustui hänen kartoituksiinsa omissa verkostoissaan. Vainikka toimi opiskelunsa jälkeen hankkeen LinkedIn-ryhmän kontaktihenkilönä yritysten suuntaan, ja hän työskenteli myös Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalveluissa. Hän kysyi tuottajina toimineilta, että miten he löytävät töitä. Vainikka kirjoittaa blogina julkaistussa tekstissään muun muassa näin:

”Tapahtuma-alalla työskentelevät freelance-tuottajat hyödyntävät lähinnä verkostojaan työn löytämisessä. Avoimet työpaikat huudellaan epäjärjestelmälliseen puskaradioon ja toivotaan, että työtä etsivät tuottajat kuulevat ne. Avoimen työpaikan ilmoittaminen vaatii työnantajalta tai -tilaajalta resursseja, sillä työhakemuksia voi tulla runsaasti. Monikaan ei löydä tähän aikaa, etenkin jos verkostoista voisi löytää hyvän tekijän vain puhelinsoitolla. Tällöin myös todennäköisemmin löytää sellaisen tekijän, jonka kanssa henkilökemiat kohtaavat. Avointen työpaikkojen ilmoituksiin olisi toisaalta freelancerien helpompi vastata. Etenkin uusien tuottajien, joiden verkostot eivät vielä välttämättä ole kattavat, on helpompi seurata avointen työnhakuilmoitusten kautta, millainen työtilanne alalla on. Tähän haasteeseen auttaa esimerkiksi se, että Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelut tarjoaa työnantajille erilaisia maksuttomia rekrytointipalveluja.”

TAOTAO-hankkeessa harjoittelupaikkoja välitettiin eri tavoin, mutta ne pyrittiin keskittämään hankkeen suljettuun LinkedIn-ryhmään. Tässä oli toki haastensa, eikä malli sinänsä sovi ratkaisuksi tapahtuma-alan kohtaanto-ongelmaan. TAOTAO-hankkeessa ei kuitenkaan ollut resursseja luoda toimi-

vampaa järjestelmää; sellaisen luomiseen tarvittaisiin leveämmät hartiat ja huomattavasti isompi rahoitus.

On varmasti niin, että TAOTAO-hankkeen täydennyskoulutusosuus ei kaikkien koulutukseen osallistuneiden kohdalla toteutunut minun, hankkeen projektipäällikön yllä maalailemalla tavalla. Syystä tai toisesta aiheutuneita pettymyksiä opintojen suhteen on ollut, eikä koulutuksesta lopulta ole käteen välttämättä jäänyt juuri mitään. Mutta niin se elämä meitä heittelee, varsinkin tapahtuma-alalla. Silloin tällöin opetusta järjestäessä vastaan tulikin opiskelijoilta viesti tyyliin ”nyt ei pysty osallistumaan, elämä tuli väliin.”

Kaksi toteutusta ja niiden onnistuminen

TAOTAO-hankkeen koulutustoiminnassa oli kaksi erillistä toteutusta. Ensimmäinen toteutettiin vuonna 2023 ja toinen 2024. Toteutusten kurssit ja niiden järjestys olivat molempina vuosina samat, mutta toisen toteutuksen tarkempia sisältöjä ja toteutustapaa muutettiin ensimmäisestä toteutuksesta kootun palautteen ja toisen toteutuksen uusien opiskelijoiden toiveiden mukaisesti. Toiseen toteutukseen laadimme myös erilliset toimintaohjeet, joissa keskityttiin eteenkin koulutuksen sisäiseen viestintään.

Ennalta oli tiedossa, että koulutus joko onnistuu tai epäonnistuu riippuen siitä, ilmoittautuuko siihen riittävästi opiskelijoita ja onko heillä riittävä pohjaosaaminen. TAOTAO-koulutus oli suunnattu tapahtuma-alalla jo toimiville ammattilaisille ja ”puoliammattilaisille”. Opiskelijoita haki koulutukseen runsaasti ja heillä oli juuri oikeanlaista osaamista, jota he pystyivät koulutuksessa laajentamaan ja syventämään.

Tällaisessa ”asiakaslähtöisessä” täydennyskoulutuksen toteutavassa oli toki haasteensa, eikä koulutustoiminta täysin ongelmitta ja ilman selkeitä virheitä sujunutkaan. Voidaan kuitenkin todeta, että jälkimmäinen toteutus vuonna 2024 sujui jo suhteellisen mallikkaasti ja mihin olisimmekaan päätyneet, jos hanketta ja koulutusta olisi jatkettu? Tästä on kuitenkin hyvä lähteä eteenpäin kehittämään uusia työelämään parantavia toimenpiteitä ja koulutusta.

”

Järjestettävät opintojaksot ja niiden sisältö muodostuivat suoraan tapahtumalan tarpeista.

Carolina Pajula

Osaamisen kehittämistä harjoittelun myötä tapahtuma-alan täydennyskoulutuksessa – upeita oppimiskokemuksia ja urasuunnitteluun sekä työnhakuun liittyviä kiperiä pulmia

”Tapahtumaosaamisen kehittäminen tapahtumassa oppimisen avulla” (TAOTAO) -hankkeen keskeinen tavoite on laajentaa ja syventää tapahtuma-alan osaajien osaamisalaa siten, että he oppivat uusien työtehtävien toimintaperiaatteita jo nyt osaamiensa töiden lisäksi. Pää-tavoite on parantaa opiskelijoiden työllistymisen ja työssä menestymisen mahdollisuuksia. Keskeinen uuden tai syventävän tiedon ja käytännön taitojen oppimismenetelmä on harjoittelu.“ (Hankkeen projektisuunnitelma)

Kuvaan tässä artikkelissa hankkeen ura- ja harjoitteluohjauksen taustoja koulutuksessa, opiskelijoiden tavoitteita sekä harjoittelussa opittuja asioita.

Taustaa elinikäisen oppimisen ja uraohjauksen perusteista

Sitran raportissa työttömän elinikäisestä oppimisesta (Ranki, toim. 2020) todetaan, että tulevaisuuden työ vaatii kaikilta jatkuvaa osaamisen uudistamista työuran aikana. Tämä koskee palkansaajien lisäksi mm. yrittäjiä, itsensä työllistäjiä, keikka-työntekijöitä ja freelancereita. Osaamisen kehittäminen ei lisää pelkästään taloudellisia tuottoja tai edistä työllistymistä, vaan myös laajentaa sosiaalisia verkostoja, lisää yhteisöön kuuluvuutta, tuottaa oppimisen iloa ja oppimisen myötä vahvistaa itse-tuntoa (mt. viitattu lähteeseen Manninen ym. 2019). Erityisesti luovilla aloilla tarvitaan tutkintotavoitteisen koulutuksen rinnalla lyhytkestoisempia täsmäkoulutuksia, jotka organisoidaan tukemaan opiskelijan seuraavaa ura-askelta ja asemaa verkostoissa. Raportissa nostetaan esille mm. seuraavia elementtejä osaamisen kehittämiseen tähtäväälle koulutukselle ja valmennukselle:

- Huomioidaan yksilön tarpeet
- Sisällytetään lyhyitä työelämäkokeiluja
- Valmennus perustuu dialogiin
- Jäsennetään oppimisympäristön määritelmä laaja-alaisesti
- Kehitetään ohjattavan asennetta ja parannetaan henkistä hyvinvointia
- Sisällytetään myös yksilöllistä ohjausta
- Tehdään yhteistyötä yritysten kanssa
- Yhdistetään opiskelua ja työssäoppimista
- Ohjauksessa tarvittava luottamus rakennetaan

- kohtaamisen ja kuuntelun kautta
- Kuljetaan ohjattavan rinnalla

Seuraavan ura-askeleen suunnitteluun ja toteuttamiseen tarvitaan monipuolista osaamista. Luovilla aloilla verkostoilla on erityinen merkitys, sillä työpaikat ja työkeikat liikkuvat niissä. Viime aikoina muutenkin lisääntynyt piilotyönhaku (noin 80 % rekrytoinneista tapahtuu piilotyönhaun kautta) edellyttää aktiivisuutta mm. sosiaalisen median yhteisöissä, oman osaamisen brändäämistä (mistä minut löydetään ja miten hyvin osaamiseni tulee näkyviin) sekä toimialaan liittyvien prosessien tuntemusta (esim. milloin tapahtumiin liittyvää rekrytointia tapahtuu ja ketkä rekrytoinneista päättävät). Tapahtuma-alan työstä vain murto-osa on päätoimista ja ympärivuotista, joten alalla toimivien on hyvä tunnistaa oma osaaminen ja se, millaisissa työtehtävissä omaa osaamista voi hyödyntää. Tapahtuma-alan kausiluonteisuus mahdollistaa myös esim. toisen alan palkkatyön tai yrittäjyyden tapahtuma-alan töiden rinnalla.

Taustaa opiskelusta ja opiskelijoista

Vuosien 2023 ja 2024 koulutuksiin haki yhteensä 91 hakijaa (35 vuonna 2023 ja 56 vuonna 2024), joista koulutukseen valittiin 68 ja sen aloitti yhteensä 56. Opiskelijoista 38 oli naista ja 18 miestä. Opintojen aloittamisen esteitä oli useita, yleisimpiä olivat työtilanne ja työttömyysturvaan liittyvät ongelmat.

Opiskelijoiden iät vaihtelivat 24 ja 55 ikävuoden välillä. Suurella osalla oli pohjakoulutuksena amk- tai opistotason tutkinto, muutamilla yliopistotutkinto (sekä maisteri- että tohtoriopinnot). Osalla oli pohjakoulutuksena ylioppilastutkinto. Kaikilla opiskelijoilla oli aiempaa työkokemusta, vanhemmilla opiskelijoilla toki enemmän.

Täydennyskoulutus on oppimisympäristönä valmentajan näkökulmasta samaan aikaan sekä innostava että vaativa. Kun ryhmän opiskelijoilla on hyvin erilaiset koulutustaustat, laaja-alaista osaamista, yksilölliset tavoitteet, toiveet ja tarpeet sekä moninaiset urasuunnitelmat koulutuksen hyödyntämisen suhteen, vaatii harjoittelun suunnittelu ja ohjaus ohjaajalta kekseliäisyyttä ja joustavuutta. Harjoittelun ohjaajalla on hyvä olla laaja näkemys luovan alan osaamisen hyödyntämisestä, hyvät verkostot ja hyvä intuitio siitä, missä kaikessa opiskelijan osaamisella voisi olla kysyntää.

Koulutukseen hakeutuneilla opiskelijoilla oli mm. seuraavia tavoitteita:

- Alan vaihtaminen, siirtyminen tapahtuma-alalle
- Tapahtuma-alan keikkojen yhdistäminen muun työn rinnalle
- Tutkinnon jälkeen uran aloittaminen tapahtuma-alalla (koronan vaikutukset vastavalmistuneiden työuraan)
- Siirtyminen haastavampiin tehtäviin tapahtuma-alalla
- Osaamisen laajentaminen, jolloin voi tarjoutua nykyistä useampiin työtehtäviin
- Liiketoiminnan kehittäminen
- Opetus- ja ohjaustyöt tapahtuma-alalla

Harjoittelupaikan etsiminen ja löytäminen ei ole helppoa. Aikuisopiskelijoille ei ole erikseen tarjolla harjoittelupaikkoja. Mikään ei estä heitä hakemasta ”tutkinto-opiskelijoille” suunnattuja harjoittelupaikkoja, mutta moni aikuisopiskelija ei tunnista itseään nuorten harjoittelupaikkailmoitusten kuvauksista. Lisäksi opiskelijoiden tavoitteet harjoittelun suhteen erosivat merkittävästi, sillä monilla opiskelijoilla oli vuosien työkokemusta eri toimialoilta.

Ehkä myös työnantajilla oli hankalaa jäsentää aikuisten opiskelijoiden harjoittelun sisältö ja organisoida siihen sopiva ohjausta. Liian usein harjoittelu mielletään kahdeksasta neljään viiteen päivänä viikossa -toiminnaksi, jollaista tehdään tapahtuma-alalla suhteellisen vähän. Työnantajat saattavat kokea vastuun keksiä riittävästi järkevää puuhaa harjoittelijoille liian raskaaksi. Opettaminen ja opastaminen vie aikaa, jonka varaaminen vaatii joustoa muilta työtehtäviltä. Tapahtuman aikana harva konkari ehtii neuvomaan tai opastamaan harjoittelijaa työhönsä.

Ammattilaisen varjostus vaihtoehtona perinteiselle harjoittelulle

Tunnistimme jo aiemmista täydennyskoulutuksista ilmenneen edellä kuvatun aikuisten opiskelijoiden harjoittelun hankaluuden. Ja kun tapahtuma-alan työn kausiluonteisuus ja urakkamaisuus sekä opiskelijoiden työskentely opintojen rinnalla tuottivat lisää pulmaa aikatauluihin, lähdimme testaamaan koulutuksen harjoittelussa ”varjostamista” (job shadowing) vaihtoehtona perinteisen harjoittelun rinnalla. Kyse on kevennetystä versiosta ikaikaisesta mestari-kisälli -oppimismallista, jossa opiskelija ”seuraa konkarin työtä.” Varjostamisharjoittelussa opiskelija sopii työnantajan kanssa päivän tai pari kestävän jakson, jolloin opiskelija seuraa ammattilaisen työtä. Varjostamisharjoittelu-tehtävään liittyy myös varjostettavan ammattilaisen haastattelu, jonka avulla harjoittelija hahmottaa laajemmin työn vaatimuksia. Ratkaisu toimii erinomaisen hyvin mm. tuotannollisissa tai esihenkilö- sekä koordinoituvissa tehtävissä, joissa harjoittelijoille saattaa olla hankalaa antaa vastuullisia töitä lyhyeksi ajanjaksoksi. Parin päivän kestoinen konkarin seuraaminen on työnantajillekin matalan kynnyksen toimintaa, jota on helpompi järjestää.

Konkarin työtä seuraamalla harjoittelija pääsee tutustumaan työn arkeen. TAOTAO -opiskelijat ovat käyneet seuraamassa myös toistensa työtä ja oppineet sitä kautta valtavasti erilaisista toimintaympäristöistä ja -kulttuureista.

Opiskelijoille varjostaminen mahdollistaa opintojen aikana useita harjoittelukokemuksia, joiden kautta avautuu laajemmin uusia työllistymisväyliä. Varjostaminen tarjoaa työnantajille mahdollisuuden tutustua parin päivän aikana opiskelijaan, jolloin rekrytoinnin kynnyks madaltuu. Yksi opiskelija työllistyi varjostuskeikan jälkeen varjostamansa työnantajan palvelukseen.

Varjostamisharjoittelu istuu erinomaisesti täydennyskoulutukseen laajemminkin. Suuri osa täydennyskoulutuksen opiskelijoista suorittaa opintoja työn teon rinnalla, jolloin irrottautuminen pidempikestoiseen harjoitteluun voi olla mahdotonta. Keikkaluontoista harjoittelua ja varjostamista on helpompaa sovitella muiden töiden ja työkeikkojen oheen.

Harjoittelukokemuksia – raksaamisesta varjostamiseen

Kuvaan tässä kappaleessa opiskelijoiden kokemuksia harjoittelusta. Lähdeaineistona käytän opiskelijoiden kirjoittamia harjoitteluraportteja. Koulutukseen kuului pakollisena viiden opintopisteen laajuinen harjoittelu (1 op = 27 tuntia). Sen lisäksi oli mahdollisuus suorittaa harjoittelua valinnaisena kolmen opintopisteen laajuinen osuus.

Harjoittelua pohjustettiin erillisellä valmennuksella, jossa käsiteltiin mm. toimialaan liittyviä käytäntöjä, erilaisia harjoitteluvaihtoehtoja, alan palkkausta, alan työnhakukanavia, oman osaami-

sen brändäämistä (työnhakudokumentit ja somenäkyvyys) sekä freelancetyön perusteita. Lisäksi oli mahdollisuus laatia omaan freelancetyöhön liittyvä liiketoimintasuunnitelma. Jokainen haki itse harjoittelupaikan, mutta TAMKin opettajat ja projektihenkilöstö jakoivat myös harjoittelupaikkoihin liittyviä ilmoituksia mm. suljetussa tapahtuma-alan opiskelijoiden LinkedIn-kanavassa. Tyypillisesti luovan alan ja tapahtuma-alan työkeikoista ilmoitellaan informaalisti esim. erilaisissa Facebook-ryhmissä.

Harjoittelupaikan hakemista kartoitettiin ja suunniteltiin sekä ryhmätapaamisissa että henkilökohtaisessa ohjaustapaamisessa harjoitteluvalmentajan kanssa. Tavoitteena oli löytää opiskelijan pohjaosaamista hyödyntävä ja seuraavaa ura-askelta tukeva harjoittelupaikka.

Vaikka harjoittelupaikkojen hakeminen oli välillä hankalaa, lähes kaikki opiskelijat löysivät ainakin yhden harjoittelupaikan. Harjoittelutyönantajia olivat mm. Finlayson Art Area, Muutos. art -taidetalo, Jytäkesä Go-Go -festivaali, HOLQA - International Youth Arts Festival, HärStock -festivaali, Tähtisoundi, Pirkanmaan Esitystekniikka, Tampere-talo, Helsinki Drink Festival Whiskey Edition, Purkutaidetalo Pinni 47, Tampereen kaupungin työllisyys- ja kasvupalvelut, Extremefest Oy, Tampereen kulttuurikamari, Levi Golden Gospel 2023, PESU-gaala, Vahantarock '23, Tampereen ammattikorkeakoulu, Finland Events, Tuotantoyhtiö Yellow Film Oy / Heinähattu ja Vilittitossu -tuotanto, Urjalankylän kesäteatteri, Pöheikön Pölläys '23, Ropecon '23, Puntalarock '23, Tampereen teatterikesä '23, Finland Events ja Tapahtumatuotanto Voltti Oy.

Harjoitteluraporteissa on kuvattu mm. seuraavia harjoittelijoiden tekemiä töitä: viestintä, markkinointi, koordinointi, rakenta-

minen, vapaaehtoisten rekrytointi, somemarkinointi, häirintäyhdyshenkilönä toimiminen, turvallisen tilan periaatteisiin liittyvän ohjeistuksen laatiminen, toimiminen valohenkilönä (valojen asennus, ohjelmointi, käyttö, opastus vieraille valoteknikolle tapahtumissa jne.), tuotantosunnittelu, tapahtuman tuottamisen prosessiin osallistuminen, tuotannolliset ja asiakaspalvelutehtävät, markkinointiraportin laatiminen, tuotantoprosessin osien johtaminen, apulaisturvallisuuspäällikkönä toimiminen, stagemanagerointi, valokuvaus, äänitekniikkona toimiminen, esitysten ja luentojen striimaus, näyttämömestarin työt, monitorimiksaajan työn harjoittelua, lavan apukätenä toimiminen ja teknikoiden töihin perehtyminen. Lisäksi tehtiin useita ammatillisten varjostuksia.

Mitä sitten harjoittelussa opittiin ja oivallettiin?

- Viestintää ja avustavaa museotyötä aiemmin tehnyt halusi oppia ripustamista ja pystyttämistä: "Pääsinkin mukaan ripustukseen, ja seinien poraaminen, maalaaminen, kittaminen ja hiominen olivatkin hauskin osuus harjoittelussa."
- Alan vaihtamista suunnitteleva oli mukana festivaalin ennakosuunnittelussa sekä festivaalien toteutuksessa: "Se, mitä haluaisin ensi kerralla tehdä eri tavalla, liittyy etenkin juuri tähän: haluaisin oppia stressaamaan vähemmän. Stressinhallintataidot ovatkin yksi suuri ja myös aivan pakollinen kehitysmiskohteeni, jos aion tälle alalle pyrkiä."

Kulttuurialan viestintä- ja projektitehtävissä aiemmin toiminut teki harjoittelun uudenlaisessa toimintaympäristössä: "Kenties ajattelin, että työllistymättömyyteni taustalla on se, että en ole tarpeeksi kokenut, mutta kuitenkin harjoittelun aikana tuntui

siltä, että työpanokseni on paikoin jopa asiantuntijan tasolla.” Kansainvälisen tapahtuman tuottajaa varjostanut sai idean vastaavan tapahtuman tuottamisesta Tampereella: ”Oivallus siitä, että pienistä ideoista voi syntyä isoja, merkittäviä kansainvälisiä tapahtumia. Tämä antaa toivoa ideoida rohkeasti monenlaisia kulttuuritapahtumia.”

- Oman tapahtumatuotannon kehittämistä harjoittelussa tehnyt kirjasi työssä oppimaansa: “Lisäksi olen oppinut paljon erilaista apurahajargonia, kaupungin byrokratiasta, tapahtumatuotannon eri vaiheista, omaehtoisista toimintatavoista kaupungin sisällä (verkostot ja välineet), kuvankäsittelytaidoista, korujen teosta, teltojen ja lavojen rakentelusta ja monesta muusta!”
- Valoammattilaisen varjostamisesta syntyneet oivallukset: “Toki yllättävää oli myös se, kuinka paljon valo-ohjauksessa on ohjelmoinnista huolimatta käsityötä erityisesti livetilanteissa, missä on useita eri esiintyjä.”
- Useita harjoittelupätkiä tehnyt listasi havaintoja: “Kyllä siinä monipuolisemmin rupesi ymmärtään tätä alaa ja kuinka tärkeitä on suhteet tällä alalla. Oikeestaan ilman suhteita tällä alalla ei pääse eteenpäin.”
- Nykyisen työnantajaorganisaation sisällä uusien työtehtävien haltuunottamista harjoittelussa sekä ammattilaisten varjostamista tehnyt: “Opin käyttämään tietoa, jonka jo omaan ja yhdistämään sen uuteen tietoon. Hahmotan nyt paremmin tapahtuman budjetointia ja aikataulutusta. Oivalsin, että täytyy vaan tehdä ja luottaa itseensä. Asioidella on tapana järjestyä jotenkin. Asiakkaan kanssa yhteisen sävelen löytäminen on

hyvin kiehtovaa ja palkitsevaa. “

- “Pohdin paljon stressiä ja epävarmuutta – ja sitä, minkälaisia kysymyksiä pitää osata kysyä. Jos on epävarma olo jostakin, mutta ei oikein tiedä mistä, ja miksi, asiaa on vaikea ratkaista.”
- “Tapahtumatuotanto on erittäin monipuolinen ala ja tämä prosessi vahvasti ajatusta siitä, että tuotanto on periaatteessa melko samanlaista eri taiteenaloilla. Tämän jälkeen uskallan hakeutua erilaisiin tuotantoihin, enkä pelkästään jo aiemmin tuntemilleni aloille.”
- Tapahtumamarkkinointia harjoittelussa tehneen havaintoja: “Markkinoinnin tulee herättää kiinnostusta. Se ei saa luoda asiakkaalle väärää odotuksia siitä, millainen tapahtuma todellisuudessa on. Tämän takia viestinnän tarvitseekin tietää eri tuotannon vaiheissa, mitä voidaan jo viestiä asiakkaille.”
- Muutaman päivän varjostuksen jälkeen tapahtumatalon toiminnasta oppinut: “Varjostusjakson aikana huomasin nopeasti omat kehittämiskohteeni sekä intressini omaan toimintaan. Ymmärrän nyt enemmän kuin ennen harjoittelujaksoni alkua: mitä haluan, mihin pystyn, miten voin kehittää itseäni urallani ja mihin en olisi valmis.”
- Pienempään festivaalin teknisissä tehtävissä uudenlaista työnkuvaa opetelleen havaintoja: “Raskaampaa työtä, kuin mitä etukäteen kuvittelin. Siltikin jollain tavalla mukavaa – menisin toistekin. Suuremmilla festivaaleilla varmasti todella vaativaa + vaatii parempaa ymmärrystä tekniikan eri osa-alueista, kuin mitä minulla tällä hetkellä on. “

- Elokuvatuotannossa apulaisohjaajaa varjostaneen huomioita: “Huomasin, että hyvä apulaisohjaaja tuo turvallisuudentunnetta kaikille tekijöille varmistaen, että kaikki tietävät, mitä on tulossa – oli kyse sitten lounastauosta, harjoituksista, kuvauksista, mahdollisista ongelmista tai niiden ratkaisuksista, tai muista tärkeistä asioista (esim. muistakaa juoda vettä :)”
- Festivaalin teknikkona harjoittelua tehneen alanvaihtoa pohdittavan havaintoja: ”Mutta taas toisaalta, oivallus sekin. Itselleni alkaa valkenemaan entistä selkeämmin se, että oikea paikani olisi jonkinlaisena tekniikan yms. päälle ymmärtävänä pikkupomona, eikä niinkään itse teknikkona. (Tai sitten ihan jollain muulla alalla, mutta ihan vielä en aio luovuttaa tämän suhteen.) ”

Pienen teatteriproduktion tuottajana harjoittelua tehneen huomioita: “Taiteen eteen tulee helposti tehtyä ”rakkaudesta lajiin” -työtehtäviä, ja loppuen lopuksi se ei ole aina kovin kestävää hyvinvoinnille. Taiteen rahoittaminen on mutkikasta ja hyvin epävarmaa – me ehdimme saada kolme hylkyä apurahahakemuksista. Helppoa ei ole ei!”

- Uutena osaamisena striimausta harjoittelussa tehneen oppija: “Robottikameroiden käyttöä pintaraapaisuna ja Suomenconi-tapahtumien toteutusta.”
- Harjoittelussa yllättäen myös esihenkilötehtävään ajautuneen oivallus: “En erityisemmin pidä johtotehtävistä (ellei se sisällä kaapelinkäärimistä). Todella mutkikasta koettaa aika-auluttaa ja käskyttää ihmisiä samaan aikaan. Myös kommentetju pitäisi olla selkeämpi, kun nytkin syntyi hämmennystä

siitä, että olin sekä pystyttäjänä että mestarina.”

- Alanvaihtoa tapahtuma-alalle muista töistä harkitsevan huomioita: ”Toimistotöissä on sittenkin aika helppoa :D mutta toisaalta hirveän tylsää. Tekemällä oppii (mutta tämä nyt oli tietysti jo aikaisemminkin tiedossa).”

Yhteenveto

Vuosina 2023 ja 2024 tapahtuma-ala oli melkoisessa turbulenssissa monesta eri syystä. Se heijastui myös opiskeluun. Työvoimapula oli vain hetkellinen ilmiö ja moni opiskelija ymmärsi, että työura tapahtuma-alalla ei tarjoa heidän toivomaansa pysyvyyttä ja vakautta. Myös työttömyysturvaan ja yrittäjyyteen osuneet merkittävät heikennykset vaikuttivat opiskelijoiden suunnitelmiin freelancerin työn osalta. Toimialaan liittyvän ymmärryksen syntyminen selvensi seuraavia ura-askelia eri tavoin: osa jatkaa toisen toimialan palkkatyössä ja tekee sivutoimisesti keikkaa tapahtuma-alalla, osa suuntasi työnhakua muille aloille, osa sai hyvin jalansijaa ja kasvatti verkostojaan tapahtuma-alalla, osa työllistyi tapahtuma-alalle ja osa jäi miettimään, miten hyödynnä tulevaisuudessa koulutuksen myötä syntynyttä osaamista. Koulutus antoi hyvän näköalan osaamisen hyödyntämisvaihtoehtoihin.

Freelancerina toimiminen purskeisella ja pirstaleisella tapahtuma-alalla vaatii hyvää itsensä johtamista, ajankäytönhallintaa, stressinsietokykyä ja hyviä palautumistaitoja. Harjoitteluraporteissa tuli hyvin näkyviin tapahtumien haasteet liittyen perehdyttämiseen ja työntekijöiden ohjaamiseen, viestintään, erilaisiin toimintakulttuureihin (aika villeihinkin) ja alan epävarmuuteen. Niistä huolimatta, suuri osa opiskelijoista näkee työskentelevänsä eri tavoin tapahtuma-alan parissa.

Lähde:

Ranki (toim.) 2020_ Työttömien näkökulma elinikäiseen oppimiseen <https://www.sitra.fi/julkaisut/tyottomien-nakokulma-elinikaiseen-oppimiseen/> (luettu 21.9.2024)

”

Alalla toimivien on hyvä tunnistaa oma osaaminen ja se, millaisissa työtehtävissä omaa osaamista voi hyödyntää.

Jukka Holm

Opiskelijana tapahtuma-alan täydennyskoulutuksissa

Tampereen ammattikorkeakoulun TAOTAO-koulutus järjestettiin ensimmäistä kertaa maaliskuu-joulukuussa 2023. Toimin hankkeessa tuplaroolissa, ts. olin yhtä aikaa sekä TAOTAO:n projektikoordinaattori että sen opiskelija. Päätös ryhtyä opiskelijaksi syntyi hetken mielijohteesta, kun tajusin, että tulen joka tapauksessa olemaan läsnä lähes kaikilla luennoilla. Kiinnostus alaa kohden oli tietysti myös suurta, koska olen toiminut koko ikäni sivutoimisena keikkamuusikkona, kirjoittanut aiheesta kirjan* ja toiminut viime vuosina myös tuotanto/projektipäällikkönä erilaisissa 360-asteen bändikuvauksissa**.

TAOTAO-koulutus alkoi Securitaksen Ari Soljan erinomaisella ”Tapahtumaturvallisuus”-kurssilla. Vaikka se ei tehnyt minusta turvallisuusalan ammattilaista, niin kurssin ansiosta osaan nyt kiinnittää uudella tavalla huomiota työympäristöjen mahdollisiin ongelma-kohtiin ja uskallan myös huomauttaa niistä. Otin myös vihdoin itseäni niskasta kiinni ja marssin kauppaan ostamaan kunnolliset turvakengät.

TAOTAO:n ”Vastuullisuus”-kurssi suoritettiin omatoimisesti etänä, ja sen pääpaino oli Elma.live -työkalussa ja sen sisältämässä oppimateriaalissa. Tein itse kurssityönä Vahantarock-festivaalille vastuullisuussuunnitelman, joka toimi pohjana vuonna ’24 tapahtuman nettisivuilla julkaistulle suunnitelmalle. Keskityin Vahantarockiin myös TAOTAO:n ”Asiakaskokemus ja kaupallistaminen”-kurssilla, jonka aikana tehtyjä löydöksiä on jo huomioitu festivaalin suunnittelussa ja markkinoinnissa. Mielestäni kannattaakin yhdistää mahdollisimman moni kurssi johonkin tosielämän tapahtumaan, koska tällöin opiskelusta tulee heti paljon mielekkäämpää.

Olin aktiivinen opiskelija ja suoritin kaikki tarjolla olevat kurssit. Asetelma oli tosin siinä mielessä hieman ”epäreilu”, että siinä missä muut opiskelijat joutuivat sovittamaan opiskelunsa töiden lomaan, sain itse tehdä molempia pääosin yhtä aikaa. Vaikka koin kaikki kurssit kiinnostaviksi ja itselleni tavalla tai toisella hyödyllisiksi, niin koulutuksen parasta antia olivat silti sen aikana syntyneet uudet kontaktit ja loppuvuodesta suorittamani harjoittelu.

TAOTAO:n harjoittelun pystyi suorittamaan suorittamaan yhdessä tai useammassa tapahtuma-alan yrityksessä, ja harjoittelusessiot voivat vaihdella 1-2 päivän mittaisista ”varjostuskeikoista” muutaman viikon kestäviin palkallisiin tai palkattomiin töihin. Sessioiden kestosta ja sisällöstä sovittiin tapauskohtaisesti opiskelijan ja harjoittelupaikan tarjoajan kanssa. Harjoittelun ensimmäisen osion laajuus oli viisi ja toisen kolmen opintopistettä, ja yksi opintopiste vastaa noin 27 tunnin työmäärää.

Suoritin harjoitteluni lopulta kolmessa eri osassa: Vahantarockissa, Puntala-rockissa ja Klubilla/Pakkahuoneella. Bonukse-

na kävin myös muutaman tunnin Tampere Jazz Happeningissa seuraamassa tapahtuman stage managerin töitä.

Stage managerina Vahantarockissa

Vahantarock markkinoi olevansa ”Suomen suurin takapiharock-festivaali.” Nimensä mukaisesti se järjestetään erään ylöjärveläisen omakotitalon takapihalla, jonne mahtuu kerralla arviolta 300 henkeä. Hieman erikoisesta tapahtumapaikasta huolimatta (vai siitä johtuen?) festivaalijärjestäjä Savola on onnistunut haalimaan paikalle varsin asiallisia bändejä kuten Silver Bullet, Prestige, Trio Haudanvakavat ja Horsepower.

Toimin vuonna ’23 tapahtumassa stage managerina. Minulla oli sitä ennen kokemusta ko. hommista vain Akun Tehtaan pitämien teorialuentojen verran, mutta tekemällähän sitä tunnetusti oppii. Suoriuduin lopulta tehtävästä ihan mallikkaasti: Festivaali alkoi aikataulun mukaisesti (jäi vielä melkein kolme minuuttia aikaa-kin), housuni repesivät, monitorimiksaaja uhkasi tappaa kiireen vuoksi itsensä ja vuokrafirma toimitti paikalle satoja metrejä solmussa olevia piuhoja. Harjoittelun lopputuloksena minut värvättiin töihin myös vuodelle ’24 ja liityin osaksi itse festivaaliorganisaatiota.

Monitorimiksaajana ja valomiehenä Puntala-rockissa

Puntala-rock ’23 oli hyvä esimerkki siitä, kuinka tärkeitä verkostoituminen tällä(kin) alalla on. Festivaaleilla oli hätätilanne, koska sivulavan monitorimiksaaja oli jostain syystä tehnyt oharit. Ystäväni suositteli tehtävään minua, vaikka en ollut ko. hommia koskaan tehnytkään. Kävin etukäteen tutustumassa laitteistoon ja totesin, että enköhän minä tästäkin selviä – olihan kyseessä

kuitenkin vain sivulava. Noh, harjoittelusessio meni ilmeisesti sen verran hyvin, että minut siirrettiin yhtäkkiä päälavalle ja huijattiin tekemään samalla myös valot. ”Eiku kato reenaat niitä siinä päivällä, kun on vielä valoisaa!”

Homma lähti jälleen liikkeelle varsin mallikkaasti ja sain kehuja hyvistä lavasoundeista erityisesti silloin, kun unohdin kaikki monitorit pois päältä. Kaikenlaista muutakin (astetta vakavampaa-kin) sattui ja tapahtui, mutta selvisin kuitenkin hengissä, enkä mennyt paniikkiin edes siinä vaiheessa, kun päälavan ohjelma oli vaarassa keskeytyä kokonaan. Ratkaisin tilanteen palkkaamalla yleisön joukosta tapahtumaan uuden päämiksaajan, ja kiitoksena reippaudestani minua pyydettiin töihin myös kesäksi ’24. Festivaalien lopuksi minulta varastettiin märät sukat.

Teknikoharjoittelijana Klubilla ja Pakkahuoneella

Suoritin loput harjoittelustani Tampereen Klubilla ja Pakkahuoneella. Suurimman osan ajasta harjoittelupaikan tarjosi Pirkanmaan Esitystekniikka Oy, joka vastaa lähinnä Klubin puolen tekniikasta. Olin roudarina ja lavan apukätenä seuraavilla keikoilla: Girlschool, Raised Fist, Lorna Shore + Detset, Mors Subita + Marianna’s Rest, Miljoonasade + Salaliitto, Aliisa Syrjä, Bloodred Hourglass + Balance Breach + Awake Again, Ryuketsu Blizzard + Terveet Kädet + Terveyskeskus, Dylan Kirk & The Finnish Killers + Son Demon and His Holy Boys, Stratovarius ja Steve ’N Seagulls. Roudaamisen lisäksi opettelin mikittämään erilaisia instrumentteja, kytkemään piuhoja ja pääsin jopa tekemään muutamalle bändille valot.

Harjoittelu sujui mielestäni oikein hyvin. Monet bändit kiittelivät minua oma-aloitteisuudestani ja sain jopa kehuja tekemistäni

valoista. En kokenut palkattomuutta ongelmaksi niin pitkään, kun vain opin jotain uutta. Muutaman kerran jälkeen homma alkoi kuitenkin junnaamaan paikoillaan ja muuttumaan palkattomaksi työksi. Harjoittelujakson jälkeen jäikin fiilis, että kyllähän näitä hommia tekisi mielellään vähän lisääkin, mutta ei kyllä enää päivääkään ilmaiseksi! Noh, se lupaus oli sitten hyvin äkkiä rikottu.

Opiskelijana Metropoliasa

Kun vuoden 2023 TAOTAO-opinnot loppuivat, niin minulle jäi hommasta yllättävän ”tyhjä” olo. Tässäkö tämä nyt oli? Tahtoo lisää!

Koulutuksesta ja ylipäättään tapahtuma-alasta innostuneena aloitin tammikuussa '24 opinnot Metropoliasa. Skills for Live Tech (S4LT) -jatkokoulutuksen rahoittajana toimi sama JOTPA kuin TAOTAOssa, ja koulutus koostuu erilaisista osaamiskonaisuuksista. Pääsin sisään osaajakoulutukseen #3, jonka tavoitteena oli tarjota ”perusteet esitys- ja teatteritekniikka-alalla tarvittavista video- ja verkkotekniikan osa-alueista.”

Tätä kirjoittaessa opintoni ovat vielä kesken, mutta olen suorittanut tai suorittamassa vuoden aikana ainakin seuraavat kurssit: LED-videoseinien perusteet tapahtumatekniikassa, Ethernet-verkot esitystekniikassa, Videotekniikan perusteet, Video ilmaisun välineenä, QLab 5 perusteet, Esitystekniikan sähkötekniikkaa, Kestävä esitystekniikan esihenkilö -voimavarat ja niiden johtaminen, Esitystekniikan työturvallisuuden intensiivikurssi, Mediaserverien ja mäppäyksen perusteet, Hippotizer ja Striimauksen perusteet. Kiinnostavaa tarjontaa olisi ollut paljon enemmänkin, mutta jossain välissä on kuitenkin nukuttava ja päivätöitäkin pitäisi tehdä.

Opiskelu Metropoliasa on ollut kiinnostavaa ja sopivalla tavalla erilaista kuin TAOTAOssa. Siinä missä TAOTAO:n kurssit erosivat rakenteellisesti melko paljon toisistaan, Metropoliasa tuntuu toistuvan useimmiten sama kaava: Ensimmäinen on muutama Zoom-sessio, jotka voi myös korvata katselemalla jälkikäteen tallenteita ja tekemällä ylimääräisiä kotitehtäviä, ja lopuksi pakolliset lähipäivät Metropolian kampuksella. Mikäli ko. päivät sattuvat olemaan kalenterissa vapaana, niin konsepti toimii mielestäni todella hyvin. Mikäli ne taas eivät syystä tai toisesta sovi, niin kurssia on lähes mahdotonta suorittaa. Itseltäni jäikin useampi kiinnostava kurssi pakollisten päivätöiden vuoksi väliin. Em. kurssien lisäksi Metropoliasa on järjestetty myös lukuisia 1-3 päivän mittaisia intensiivikursseja, joissa on ollut 100% läsnäolopakko. Konsepti on sopinut ainakin itselleni todella hyvin. Vaikka Metropolian opinnot ovatkin olleet äärimmäisen mielenkiintoisia, niin ainakaan tähän mennessä minulle ei ole vielä selvinnyt tulenko tarvitsemaan oppimiani asioita missään. Siinä missä pystyin hyödyntämään ainakin jotain TAOTAO:n aikana oppimiani asioita harjoittelun ja festivaalikeikkojen aikana, niin Metropoliasa opitut asiat ovat toistaiseksi jääneet paljon abstrakteimmiksi. Uusien asioiden opettelu ja vanhojen kertaus on tietysti paljon mielenkiintoisempaa silloin, kun taidoille on välitöntä tarvetta.

Metropolian toiminnassa minua on vakuuttanut erityisesti laitoksen työntekijöiden vankka tietotaito sekä laajat asiantuntijaverkostot. Suurimmalla osalla kursseista on ollut mukana erikoishahmoja alan yrityksistä, ja esimerkkejä tosielämästä on viljelty laajasti. Samaa tehtiin toki myös TAOTAOssa, mutta Metropoliasa ehkä vielä asteen verran enemmän. Yksi opetuksen kohokohdista itselleni on ollut visiitti Creative Technologyn Vantaan konttorille, jossa kävin harjoittelemassa LED-seinien

pystyttämistä. Creativen touhu oli kokonaisuudessaan sen veran vaikuttavaa, että CT nousi samalla tämänhetkiseksi toivetyöpaikakseni. Firman kansainvälisyys myös houkuttelee.

Masentava maaliskuu

Opiskelusta innostuneena aloin etsimään itselleni alan kesätöitä. Koska pidempiaikaisena suunnitelmani on ollut työllistyä alalle jonkin sortin projektipäälliköksi, tekniikan päälle ymmärtäväksi tuottajaksi tms., niin haluaisin oppia paremmin ymmärtämään kaikkia tapahtuman toteuttamiseen liittyviä osa-alueita. Koen, että erilaiset roudaus- ja rakennushommat ovat tähän yksi hyvä keino muiden joukossa.

Intoni vaihtui kuitenkin hyvin pian jäätäväksi masennukseksi. Minä, joka sentään olen käynyt erilaisia kouluja puolet elämästäni ja kirjoittanut väitöskirjan, Persvakomuusikot-kirjan, lukuisia kansainvälisiä julkaisuja ja patenttihakemuksia, en yhtäkkiä kelvannutkaan mihinkään töihin. Kävin muun muassa ryhmähaastattelussa kolmen parikymppisen nuoren kanssa, joiden haastavin tilanne työelämässä tähän mennessä oli ollut se, kun Hesburgerissa oli ”tosi pitkä jono.” Oma vastaava esimerkkini liittyi messurakentamiseen Las Vegasissa. Olin joka paikkaan liian kokenut ja/tai liian vanha, ja aloin harkitsemaan vakavasti opiskelun keskeyttämistä ja koko tapahtuma-alan unohtamista. Lukeminen kuulemma kannattaa aina, ja kokemusta arvostetaan. No jaa.

Masennuksesta hieman toivuttuani päätin tehdä testin ja jättää työpaikkahakemuksista pois kaikki tutkintoni, aikaisemmat työpaikkani ja osallistumiseni TAOTAO-koulutukseen. Kerroin ainoastaan soittavani kitaraa ja opiskelevani hieman tapahtu-

ma-alaa. Ja mitkö tapahtui? Pääsin heti seuraavana päivänä kahteen haastatteluun ja niiden pohjalta kahden firman listoille freelanceriksi! Koin tämän melko kummalliseksi; eikö apukäden ja avustavan tekniikon hommissa todellakaan arvosteta tippaakaan kokemusta tai koulunkäyntiä? Edes tapahtuma-alaan liittyvää? Mitä haittaa siitä voi olla, jos ihmisellä on kokemusta vaikkamistä? Noh, vastaus tähän selvisi hyvin pian.

Kesätoissää

Kävin kesän aikana roudaamassa, rakentamassa ja purkamassa mm. Himoksen Juhannusta, Bruce Springsteenia, Coldplayta, Blockfestiä ja Saarihelvettiä. Hommasin varmuuden vuoksi myös työturvallisuuskortin, mutta lopulta sitä ei kysytykään missään. Vaikka kesätoissääni ei ollutkaan rahallisesti kovin paljoa järkeä, ne olivat kokemuksena erittäin valaisevia. Sain kaipaamaani kokemusta suurempien tuotantojen erilaisista työnkuvista, aikataulutuksesta ja logistiikasta. Kiinnitin myös huomiota eri esihenkilöiden käyttäytymiseen, enkä esimerkiksi ollut yhtään tyytyväinen siihen, kuinka yritys X kohteli maahanmuuttaja-taustaisia työntekijöitään. Kun huomautin asiasta ja sain siihen ”hieman tylyn” vastauksen, tajusin samalla myös sen, miksi osa vuokratyöfirmoista ei kaipaa minun kaltaisiani, kouluja käyneitä viisastelijoita listoilleen.

Vaikka roudari- ja rakennushommista voikin saada pientä helpotusta akuuttiin rahapulaan, mikään varsinainen uravalinta ne eivät voi minulle enää olla. Hommat ovat turhan kausiluonteisia, ikäni (51 v.) alkaa valitettavasti näkymään pidempinä palautumisaikoina ja – myönnettäköön – kyllä minulla taitaa niitä kokemuksen tuomia mielipiteitä riittää. Osalla vuokratyövoimaa toimittavista yrityksistä olisi mielestäni toiminnassaan ja asen-

teissaan niin paljon parannettavaa, etten voi olla täysin kommentimatta niitä, eikä näitä mielipiteitä arvosteta joka paikassa. Roudaus- ja rakennushommien lisäksi työskentelin kevään ja kesän myös vapaaehtoisena stage managerina Comic Con -konferenssissa, toista kesää Vahantarockissa ja Puntala-rockissa sekä monitorimiksaajana ja valo-operaattorina Lohilahden Torifesteillä. Vaikka näidenkään hommien palkka ei päättä huimannut, koin ne silti paljon mielekkäämmiksi kuin pelkät roudaushommat. Jokainen festivaali oli omalla tavallaan erittäin opettavainen, ja minua pyydettiin jokaiseen myös uudestaan töihin. Comic Conin vapaaehtoisuus poiki toivottavasti myös kutsun työhaastatteluun, jonka päivämäärää odottelen juuri tätä kohtaa kirjoittaessani. Kokonaisuutena kevät ja kesä menivät siis varsin hyvin!

Mitä seuraavaksi?

Kesän '24 jälkeen minulle tuli jälleen hämmentävän tyhjä olo. Ongelmistaan huolimatta kesä oli kuitenkin kokonaisuutena kiva, ja nyt harmittaa, että se loppui. Minulla on jo nyt ikävä festivaaleille. Päivätöiden todennäköinen loppuminen vuodenvaihteessa mietityttää enemmän ja enemmän, ja opiskelu tuntuu välillä täysin turhalta, koska pelkään, etten kuitenkaan tule työllistymään tapahtuma-alalle. Tänä syksynä tuntuu myös olevan entistä vaikeampaa sovittaa Metropoliaa ja päivätöitä yhteen.

Ainakin toistaiseksi minua on pyydetty uudestaan töihin jokaiseen tapahtumaan, jossa olen käynyt. Kesälle '25 on näillä näkymin luvassa ainakin Puntala-rock, Lohilahden Torifest ja sekalaisia roudauskeikkoja. Töitä on kuitenkin kalenterissa aivan liian vähän. Lisäksi juuri saamani tiedon mukaan Comic Conin työnkuva muuttui ja se meneekin julkiseen hakuun. Minusta ei kuitenkaan taida olla enää parikymppiseksi tiktokkaajaksi.

Koulutusten ansiosta oma tapahtuma-alan osaamiseni (ja osaamisen puutteeni) on konkretisoitunut melko hyvin, ja vaikka en ehkä ole vielä täysin saanut selville mihin kaikkiin rooleihin voisin sopia, niin ainakin ymmärrän nyt paremmin mihin en sovi. Tärkeä tulos tietysti sekin.

Omalla kohdallani yksi TAOTAO:n tavoitteista eli töiden kausiluonteisuuden vähentäminen ei ole toteutunut, mutta toisaalta en olekaan alan konkari tai edes vastavalmistunut medianomi. Loppujen lopuksi suurin osa työkokemuksestani on muualta kuin tapahtuma-alalta, ja ajauduin opintojen pariin tavallaan puolivahingossa – vaikka silti täysin tosissani.

Tätä kirjoittaessa tulevaisuus on vielä täysin auki. Kitaraopetuksella ei voi elää, bändikeikoista on entistä vaikeampi saada kunnollista palkkaa ja työni TAMKilla ovat mahdollisesti tulossa päätökseen. Oma paikkani tapahtuma-alalla on vielä hakusessa, mutta toivottavasti ei kuitenkaan täysin saavuttamattomissa. Kenties haen vielä Metropoliaan tutkinto-opiskelijaksi, jos talous sen sallii? Minulla on onneksi paljon työkokemusta eri aloilta ja tutkintoja vaikka muille jakaa. Olen selvinnyt aikaisemminkin pitkistä työttömyysjaksoista, ja kävi miten kävi, niin kaikista suorittamistani opinnoista on aina ollut minulle jotain hyötyä. Joskus se hyöty vaan tuppaa konkretisoitumaan paljon myöhemmin, kuin toivoo tai kuvittelee.

*) Holm, Jukka. Persvakomuusikot: Tositarinoita muusikkolämän glamourista. Momentum Kirjat, 2023. <https://www.momentumkirjat.fi/kirjat/Persvakomuusikot-Tositarinoita-muusikkoel%C3%A4m%C3%A4n-glamourista-p605825403>

**) <https://www.linkedin.com/in/jukkaholm>

”

En kokenut
palkattomuutta
ongelmaksi niin
pitkään, kun vain
opin jotain uutta.

Kati Kuusisto

Tapahtuma-alan kehitys vaatii ensin sanoitusta ja analyysia ja vasta sitten tekoja!

Tapahtuma-ala sellaisena kuin sen tunnemme, alkoi kehittyä 1970-luvulla esitystekniikan sähköistyessä ja kehittyessä suuntaan, joka mahdollisti lähes kenelle vain mahdollisuuden vahvistaa ääntä ja käyttää valaisimia. Vaikka suuria tapahtumia onkin järjestetty niin kauan kuin ihmiset ovat asuneet kaupungeissa, on nykymuotoisen tapahtumateollisuuden historia Suomessa vasta noin 50–60 vuotta vanha. Teknologinen kehitys on ottanut tuossa ajassa valtavia harppauksia, mutta olemmeko me ihmiset pystyneet kehittämään omaa toimintaamme vastaavassa mittakaavassa?

Tapahtuma-alalla on usein kiire. Monesti jopa niin kiire, että aikaa toiminnan kehittämiseen ei löydy. Toimialamme ja me ihmiset tällä toimialalla olemme hyvin ratkaisukeskeisiä, mikä on upea ominaisuus. Tapahtuma-alalla me emme jää ongelmien edessä voivottelemaan, vaan ratkaisemme ne. Ongelmia ratkotaankin tapahtuma-alan töissä jatkuvasti, päivittäin. Meidän jokaisen työhön kuuluu ongelmien ratkaiseminen, jotta pääsem-

me jatkamaan ja edistämään jokaiselle selkeää lopputulosta, tapahtuman järjestämistä.

Onkin kiinnostavaa, miten juuri ongelmien ratkomiseen erikoistunut toimiala ei ole ollut erityisen suunnitelmallinen toimintansa kehittämisessä. Tampereen ammattikorkeakoulun TAOTAO-koulutuksen aikana kouluttajille näkyviin piirtynyt alamme yleinen mentaliteetti “tekijät ei analysoi, vaan tekee” ei ole itsellenikään vieras. Varsin tutulta kuulostivat myös havainnot siitä, että kun on aina kiire tekemään seuraavaa tapahtumaa, varsinaiselle toiminnan kehittämiselle ei jää aikaa tai kehitystarvetta ei aina edes ehditä tunnistaa.

Missä ja milloin tapahtuma-alan kehitysharppaukset syntyvät?

Olen itse tullut tapahtumien pariin vuonna kaksituhatta ja ollut siis mukana lähes puolet ammattimaisen tapahtuma-alan kehitysmatkasta. Tällä neljännesvuosisadan mittaisella matkalla olen saanut olla mukana ja todistamassa kehityskulkuja, joissa toimialamme on ottanut kehitysharppauksia. Olen tehnyt tästä kehityksestä havaintoja, jotka voivat olla apuna alan kehityksessä myös jatkossa.

Yksi urani ensimmäisiä työpaikkoja, Elämystaikurit Oy, on aikanaan ollut yksi merkittävä tapahtuma-alan toiminnan kehittäjä, ja yhtiön kultakautta elettiin aivan 2000-luvun alussa. Yrityksille tapahtumia tuottavia yhtiöitä oli Suomessa tuolloin jo lukuisia, ja näissä tapahtumatoimistoissa elettiin kasvun kautta. Elämystaikurit oli nuorten miesten kunnianhimoinen yritys, joka lähti liikkeelle benji-hypyistä ja aktiviteettipäivistä, mutta kehittyi varsin nopeasti laatu- ja prosessiohjautuneeksi tapahtumatuo-

tantotaloksi. Kehitys yhtiössä oli huimaa ja lopputulokset jossain vaiheessa varsin hyviä, vaikka lopulta Louderiksi muuttunut yhtiö ajautuikin kolinalla konkurssiin.

Elämystaikurit kehitti olemassaolonsa aikana tapahtumien tekemistä reippaalla otteella. Tapahtumien tuotantoprosessi määriteltiin viiteen eri vaiheeseen, joissa jokaisessa oli selkeät työtehtävät. Ohjaamalla työtä selkeällä prosessilla pystyttiin tuotantoja juoksuttamaan jokaisen tuottajan toimesta enemmän, eli prosessilla saavutettiin työn tehostumista ja tehokkuutta. Itsekin prosessisysteemissä mukana olleena, voin kuitenkin todeta, että tehokkuuden hakeminen meni lopulta hieman liian pitkälle ja ongelmat alkoivat näkyä henkilökunnan väsymisenä ja loppuun palamisena. Mutta oppia ikä kaikki, toiminta kehittyi ja varsin moni suomalainen johtavassa asemassa oleva tapahtuma-ala alan ammattilainen on kulkenut oman taipaleensa Elämystaikurien prosessiohjatussa tuotantomallissa ja ottanut sieltä opit mukaansa. Edelleenkin kuulen tuotantoammattilaisten puhuvan prosesseista ja niiden tärkeydestä, joten Elämystaikurien opit jatkavat elämäänsä käytännössä, vaikka yhtiötä ei ole ollut enää vuosiin olemassa.

Toinen Elämystaikurien ansioksi luettava kehityskulku on tapahtuma-alan dokumentaatio. Elämystaikureilla oli käytössä määrämuotoiset budjetti- ja ajolistapohjat, jotka varmuudella moni alan ammattilainen nappasi mukaansa yhtiöstä tai tuunasi omaksi versiokseen ja levitti niitä alan käyttöön laajemminkin. Vielä kymmenen vuotta Elämystaikureilla työskentelyn jälkeen vastaani on ollut tutun näköisiä dokumentteja eri yhtiöiden kanssa töitä tehdessäni. Tästä voi päätellä, että toimivan dokumentaation merkitys tunnistettiin ja hyvät käytännöt levisivät toimialalla tarkoituksettomasti, mutta nopeasti.

Luonnollista on, että myös muut yhtiöt ovat vaikuttaneet toimialan kehitykseen, vaikka itse en sitä kaikkea olekaan nähnyt. Arvelen että mm. Eastwayn siirtyminen pääomasijoitusyhtiö Capmanin omistukseen kehitti yhtiötä paljon, ja yhden yhtiön kehityksessä tapahtuneet muutokset lähtivät jalkautumaan myös muihin yhtiöihin. Esimerkkinä tällaisesta olen itse havainnut esimerkiksi sen, miten toimivimmat työturvallisuuskäytännöt alkoivat levitä sen myötä, kun nähtiin, että joku porukka käyttääkin säntillisen yhtenäisesti työvaatteita, työkenkiä, kypärää ja suojavaatteen kuulonsa Peltoreilla. Kun vertaillaan 2020-luvun tapahtumarakentamista vuosituhannen alkuun, lähes kaikki on nyt toisin. Kauas taakse jäänyttä todellisuutta ovat roudaaminen tennareissa tai buutseissa, niittivyön ja metalliketjun kilistessä farkkujen vyötäröllä.

Väitän, että myös Slush-tapahtuman tuotanto on tuonut oman kehityspulssinsa tapahtuma-alalle, pakottaen toimintaa kohti digitaalisten tuotantoympäristöjen käyttöä. Nuorten tekki-intoilijoiden kanssa projektiviestintään oli pakko alkaa käyttämään Slackia, ja myös itse tuotantoa haluttiin ohjata digitaalisilla projektin hallinnantyökaluilla. Moni vanhemman kaartin tuotantoammattilainen saattoi tuolloin tuntea tuskaa, kun tuotannon teko siirtyi sähköpostista Slackin pikaviestinnäksi, jossa suuren tuotantoryhmän välillä viestejä naputettiin loputon määrä yhdellä tuotantokaudella. Noin 2010-luvun puolivälistä kuitenkin lähti liikkeelle myös tapahtuma-alalle kohdennettujen projektinhallintajärjestelmien kehitys, ja niitä onkin nykyään tarjolla lukuisia.

Koronan toi oman osansa alan kehittymiseen

Kun koronapandemia keväällä 2020 sulki tapahtumat ja koko yhteiskunnan, kohtasimme jokainen mustan joutsenen, jota emme

osanneet edes kuvitella olevan olemassa. Mutta ei mitään niin pahaa, ettei jotain hyvääkin – kun tapahtuma-alla kohtasi lähes eksistentiaalisen kriisin, alkoi se samaan aikaan yhdistymään ja sanoittamaan toimintaansa yhtenäisesti.

Kun ennen koronaa tapahtuma-ala oli toiminut hyvin itsenäisenä, näkymättömänä toimialana lähes kaikkien katseilta piilossa, tarvittiin tähän asiaan koronan aiheuttamien ongelmien realisoituessa nopea muutos. Hallitus muotoili pandemian vuoksi menetyksiä kohdanneille aloille kustannustukia, mutta ensimmäisten tukien tapahtuma-alalle tuoma apu oli hyvin vähäistä: kun toimialaa ja sen toimintamalleja ei tunnustettu, eivät tukimekanismitkaan kohdanneet alan yritysten realismia. Koronavuodet olivat tapahtuma-alan yhteiskunnallisen aseman ja ymmärryksen merkittävä kehittäjä. Koko toimialan piti nopeasti pystyä yhdessä sanoittamaan omaa toimintaansa niin, että valtiolta sen kaikilla eri tasoilla pystyy ymmärtämään mistä on kyse.

Nyt pandemian jälkeen voimme todeta, että monia muitakin tärkeitä kehityskulkuja lähti liikkeelle tuosta ajasta. Tapahtuma-alan turvallisuudesta on keskustelu sekä alalla että julkisuudessa enemmän kuin koskaan, ja toimiala tarkastelee ja kehittää itse omaa toimintaansa sekä mm. sanoittaa toimialan kauppapaja. Alalla työskentelyyn valmiudet antavan toisen ja korkea-asteen koulutuksen yhtenäistämiseksi ja oman tutkintokoulutuksen muodostumiseksi on myös tehty aktiivisesti töitä viimeiset pari vuotta. Alan keskusjärjestö Tapahtumateollisuus ry tekee monipuolisesti töitä toimialan sisäisen ja ulkoisen ymmärryksen vahvistamiseksi.

Missä mennään nyt?

Tapahtuma-ala on siis kehittynyt usean vuosikymmenen ajan mestari-kisälli-periaattein ja alan edelläkävijöiden luomia parhaita käytäntöjä levittäen sekä hyödyntäen. Koronapandemian myötä muodostunut yhteisesti jaettu toimialakäsitys on mahdollistanut myös alan kehitystarpeiden sanoittamisen sekä yhteisen keskustelun aiheen parissa.

Entä miten kehittyminen nykyään tapahtuu yhtiöiden, työntekijöiden ja alan freelancereiden arjessa? Onko se edelleenkin toisilta oppimista vai onko alalle jo olemassa soveltuvaa koulutusta? Onko olemassa yhtenäisesti tunnustettavaa, tapahtuma-alan erilaisten ammattien ja osaamisen sanoitusta, jota vasten alan ammattilaiset voivat vertailla arkeaan ja tunnistaa kehittymisen tarpeita?

Täsmällisen oikeaa vastausta tuskin kukaan tietää, mutta arvelen, että olemme kehityksen tiellä, joka johtaa kohti yhteismittalaisuutta ja suunnitelmallista kehittämistoimintaa niin yritysten kuin yksilöiden tasolla. Toimialatasoinen maturiteetin kypsyminen ja kehityskulut tulevat näkymään ja muuttumaan arjeksi aikanaan myös yksittäisissä yrityksissä. Myös investoreiden yhä laajempi kiinnostus ja tulo mukaan tapahtuma-alan yrityksiin tulee pakottamaan kehittymistä, ja sitä kautta kentälle jalkautuu edelleenkin uusia, parempia toimintapaja.

Jokaisen tapahtumien parissa työskentelevän ammattilaisen tulee kuitenkin tunnistaa kehittämisen ja kehittymisen tärkeys. Jos pitäydymme edelleen siinä, että ratkomme ongelmia vasta silloin kun ne tulevat eteen ja juoksemme jatkuvasti kiireen perässä, ei kyvykkyytemme lisääny, emmekä pysty myöskään vastaamaan

elämyksillä kyllästettyjen asiakkaidemme tapahtumille kohdistamiin odotuksiin. Ennakoinnin ja suunnitelmallisuuden lisääminen voi kenties tuntua myös tylsältä - että tapahtumatyökö olisi vain työ, eikä jännittävä MacGyver-seikkailu? Ehkä kuitenkin voimme saada molemmat. Kun työtä ja työtapoja kehitetään, niin ihmiselle jää myös aikaa lepoon ja vapaa-aikaan, jolloin MacGyver-hommat ovat myös hausکمpia hoitaa. Tapahtuma on kuitenkin aina livetilanne, minkä vuoksi hyvä jännitys ja paine eivät työstämme poistu koskaan.

Vastuu siitä, että alamme kehittyä ja menestyä huomennakin, on meillä jokaisella. Siksi jokaisen meistä kannattaa arvioida omaa asennettaan ja vahvistaa itsessään vastauksia siihen, miksi kehittymisemme omassa työssä, yritysten toiminnan kehittyminen sekä toimialan kehittyminen kokonaisuutena ovat tulevaisuutemme kannalta erityisen tärkeitä.

”

Tapahtuma-alalla on usein kiire. Monesti jopa niin kiire, että aikaa toiminnan kehittämiseen ei löydy.

Maria Sahlstedt

Takana loistava tulevaisuus – miksi kehittyminen kannattaa ottaa jokapäiväiseksi rutiiniksi?

Oletko sinä tapahtumatuotannon pitkän linjan ammattilainen? Olet ollut alalla vuosikausia, nähnyt paljon, lähes kaiken. Tiedät miten asiat toimivat ja varsinkin, miten ne eivät toimi. Koetko, että se miten asiat tehtiin 90-luvulla tai 2000-luvun alussa oli mahtavaa aikaa, johon kaikkien pitäisi palata?

Pilaavatko kaikenlaiset uudet tapahtumakonseptit ja alalle tulevat toimijat mielestäsi sen kaiken hyvän, mitä meillä oli? Varsinkaan muilta aloilta tulevat tekijät eivät voi lainkaan ymmärtää, miten uniikkia kaikki tekeminen ja toiminta juuri tapahtuma-alalla on. Koulutusta, konsultteja tai kehityshankkeita ei myöskään tarvita, koska meillä opitaan itse, ja ammattilaiset kyllä tietävät mistä puhuvat, eikö vain? Minä onnittelen sinua loistokkaista vuosista ja tekemisestä sekä retrohenkisestä asenteesta, joilla pääsit näin pitkälle!

Sen sijaan sinä, joka tunnistit itsesi kahdesta ensimmäisestä lauseesta ja olet myös utelias oppimaan uutta sekä ymmärtämään, millaisilla taidoilla muuttuvassa maailmassa pärjätään huomennakin – kutsun sinut mukaan vahvistamaan tapahtumatuotannon ja koko alan yhteisiä kehittämisen malleja. Meillä on mahdollisuus rakentaa loistokasta tulevaisuutta alan vahvalle ammattilaisuudelle ja laadulle sekä kotimaiselle että kansainväliselle kasvulle!

Mitä kehittäminen on?

Mitä kehittäminen sitten on, ja miksi se tuntuu usein niin ylivoimaiselta? Minulle kehittäminen on hyvin yksinkertaisesti pysähtymistä ja ajattelemista. Se on ongelmien havaitsemista ja ratkaisua, siis asioiden parantamista. Se on jotain, mihin meistä jokainen pystyy ja minkä meistä jokainen osaa. Se on valinta, aivan kuten on valinta jättää kehittämättä. Siis paahtaa kaasua hirttäen eteenpäin ja jättää ajattelematta. Kun kehitystä tapahtuu ympärillä jatkuvasti, on kyseessä lopulta valinta siitä, haluammeko olla huomenna suhteellisesti huonompia vai tehdä paremmin.

Kehittäminen on siis yksinkertaista, mutta silti meille vaikein osuus on monesti se pysähtyminen. Kun menee riittävän lujaa ja paljon asioita tapahtuu, on usein helppoa uppoutua tekemisen mukanaan tuomaan euforiaan. Ja vaikka kaikki ei ihan sujuisikaan, niin vauhdista poishyppääminen edes pieneksi hetkeksi voi tuntua hankalalta. Me usein pelkäämme, että jotain oleellista menee ohi tai pieleen, jos emme ole koko ajan tilanteen päällä. Ihmisen vahvin perustarve, eli turvallisuus, myös ohjaa meitä pysymään siinä, minkä jo tiedämme ja osaamme. Meidän tulee siis säännöllisesti harjoitella sitä, että kyseenalaistamme sen minkä

tuntemme ja hyppäämme sinne epämukavuusalueen puolelle, missä väkisinkin tuntemme pelkoa ja epävarmuutta.

Kehittäminen on yrityksille elintärkeää, ja sen muistaakseen on syytä iskostaa omaan ajatteluun se tosiasia, että se miten asiat ovat olleet tai miten ne ovat juuri nyt, ei ennakoisi sitä, miten ne tulevat olemaan. Saavutusta menestyksestä pitää olla ylpeä ja iloinen, ja menneisyydestä voi oppia paljon. Mutta pelkäämään eilisen varaan ei kuitenkaan voi laskea menestystä enää huomenna. Kehittäminen vaatii aina katsetta eteenpäin ja kiinnostusta siihen, mitä on tulossa. Arvioimalla omaa tekemistä ja muuttamalla sitä suhteessa siihen, millaisia signaaleja erityisesti asiakkaiden tulevaisuudessa siintää, on yrityksen mahdollista varmistaa kilpailukykyä ja olemassaolonsa myös huomenna. Tarkkailemalla vielä laajemmin kilpailijoita ja toimintaympäristöä sekä kehittämällä yrityksen omaa uniikkia arvontuotantoa yritys voi saavuttaa kilpailuedun, jolla se voittaa muut.

Kehity siis joka päivä, ihan vähän. Joka viikko jonkin verran, ja sitten joskus toisinaan isompina harppauksina. Ja jos ei vieläkään huvita, niin kysy vielä itseltäsi, haluatko muuttua vai tulla muutetuksi? Oletko sinä se, joka päättää miten teidän tekemisenne ja yrityksenne kehittyvät – vai annatko jonkun muun muuttaa teitä jonain päivänä, jollain tavalla, joka ei välttämättä vie teitä teille hyödylliseen suuntaan?

Mistä aloittaa?

Kaikkea ei tarvitse saada heti valmiiksi, vaan tärkeintä on aloittaa. Kehittämisestä kannattaa tehdä helppoa ja rutiininomaista, kuten monesta muustakin tärkeästä asiasta arjessamme. Parantamista tarvitsevia asioita voi listata vaikkapa päivän päätteeksi

vapaamuotoiseen listaan – tämä simppele homma vie aikaa vain pari minuuttia. Näin ne jäävät muistiin ja alitajunnan työstettäväksi. Näitä listoja voi koostaa kokonaisuuksiksi ja työstää jo vähän eteenpäin varaamalla itselleen kerran kahdessa viikossa rauhallista ja keskeytyksetöntä aikaa tunnista kahteen. Varsinaisia kehitystoimenpiteitä voi sitten suunnitella ja työstää itselleen sopivalla tavalla kokonaisina tai puolikkaina päivinä mieluiten sellaisessa ympäristössä, jossa se hektinen arki ei koko ajan pääse keskeyttämään, vaan ajatus virtaa vapaasti. Varmasti mahdollista, eikö vain?

Itselläni on tapana työstää asioita ja ajatuksia lähes päivittäin lenkipolulla juosten tai metsässä kävellen ja asioita puhelimen muistiin puhuen. Jäsentämistä teen työkoneen äärellä yleensä viikon viimeisen työpäivän aamuna, aamuhihminen kun olen. Varsinaiset kehitysbuustit toteutuvat 1–2 kuukauden välein yksin tai yhdessä työkavereiden kanssa jossain rauhallisessa, visuaalisesti kauniissa ympäristössä, jossa on tarjolla hyvää kahvia ja mukavat istumapaikat. Käymme läpi kertyneitä ajatuksia, yhdistelemme, ratkomme, pyörittelemme – ja löydämme päivän päätteeksi 2-3 keskeistä asiaa, joihin päätämme tarttua. Tämän jälkeen laadimme näille kehitysasioille aikataulun, jonka mukaan seuraamme yhdessä tehtyjen päätösten edistymistä ja pilkomme niitä omiin kalentereihimme kumpikin oman luontaisen työskentelytapamme mukaan edistettäväksi.

Kehittäminen rutiinina

On myös se mahdollisuus ja vaara, että kun kehittämisestä tekee rutiinin, se imaiseekin mukaansa. Aiemmin toimimattomat ja kuormitusta tuottavat asiat, jotka tuntuivat mahdottomilta muuttaa, alkavatkin ottaa uutta suuntaa ja lopulta muutos on

toteutettu. Onnistuminen ruokkii onnistumisia ja kun kehittäminen muuttuu rutiiniksi, on enää mahdotonta palata tilanteeseen, jossa vain tyydytään siihen, että joku ei toimi.

Kehittämisosaaaminen ja kyky muutokseen vahvistaa niin yksilöiden kuin yritysten resilienssiä. Ja se jos mikä on nykyään tarpeellista, jopa muodikastakin. Mutta vakavasti puhuen resilienssi on yksi tärkeimmistä tekijöistä siinä kohtaa, kun jotain yllättävää, kohtalokasta ja meistä riippumatonta tapahtuu. Kuten vaikkapa keväällä 2020 koronapandemian puhjetessa. Tällaisissa tilanteissa kyky katsoa eteenpäin, tunnistaa muutosvaatimukset ja alkaa saman tien jalkauttamaan niitä uudelleenlaisiksi toiminnaksi ratkaisevat sen, ketkä selviytyvät ja voivat parhaissa tapauksissa kääntyä jopa uudelleenlaisiksi menestystekijöiksi. Pahimmissakin kriiseissä kun on aina niitä toimijoita, jotka löytävät uuden mahdollisuuden sieltä, mihin muutos sen aukaisee.

Ehkäpä juuri silloin, kun kiire tuntuu kaikista pakottavimmalta, onkin se hetki, kun pitäisi nostaa jalat pöydälle puoleksi tunniksi ja pysähtyä ajattelemaan? Myönnän, että olen itsekin joutunut harjoittelemaan tätä ja paljon.

Olen viimeisen viidentoista vuoden ajan vastannut tapahtumatuotannon ja -liiketoiminnan kehittämisestä eri kokoisissa yrityksissä. Kiire tuntuu kaikkialla olevan sopiva selitys sille, miksi juuri nyt ei kannata kehittää. Kuitenkin kiireestäkin huolimatta kehittämistyön lopputuloksista on aina voitu todeta, että satsaus kannatti ja jotain muuttui parempaan suuntaan – olkoon se sitten asiakastyytyväisyys, kannattavuus, työn mielekkyys, laatu, turvallisuus, hallinnan ja sujuvuuden tunne, työkuluttuuri tai yhteistyö. Läheskään joka kerta kehittäminen lopputulos ei ole ollut sitä, mitä aluksi ennakoitiin tai tavoiteltiin, mutta koskaan

en ole ollut tilanteessa, jossa kehittämiseen käytetty aika ja satsaus olisi mennyt täysin hukkaan ja mitään ei olisi opittu.

Kehittäminen ei lopu

Kehittäminen ei myöskään koskaan tule valmiiksi. Asiakkaiden toiveet ja halut muuttuvat, työntekijöiden odotukset muuttuvat, työvälineet ja menetelmät kehittyvät. Suhdanteet vaihtelevat, kilpailijat kehittyvät, säännöt ja määräykset elävät, hallitukset vaihtuvat. Mikäli sinulla ei ole kykyä hallita kaikkea tätä, lienee kannattavampaa tehdä kehittämisestä tehdä sujuva rutiini osaksi omaa tekemistä ja koko yrityksen toimintaa. Kehittämistä voi tehdä hyvin monella tapaa – yksin, työkaverin tai tiimin kanssa, koko yrityksen voimin, asiakkaiden kanssa, kumppaneiden ja alihankkijoiden kanssa, jopa kilpailijoiden kanssa.

Yritysten kehittämiseen löytyy myös asiantuntijuutta ja työkaluja erilaisilta koulutuksen tarjoajilta sekä kaupallisesta markkinasta. Myös kasvuun ja kehitykseen on saatavilla rahoitusta monilta erilaisilta tahoilta, kuten Business Finland, työeläkeyhtiöt ja erilaiset työelämän säätiöt. Pienen yrityksen kannattaa useimmiten yhdistää sekä kehittämiseen kohdennettavia resursseja että ajattelua muiden toimijoiden kanssa, jolloin kehittämisen hyödyt voivat olla moninkertaiset yksittäisen yrityksen omaan kokoon nähden. Monesti kannattaa katsoa myös oman toimialan ulkopuolelle, sillä liiketoiminnan haasteet ja mahdollisuudet ovat useimmiten universaaleja, mutta keskustelu täysin toislaisessa bisneksessä toimivan kollegan kanssa voi antaa itselle oivalluksia, joita ei oman alan kuplasta välttämättä löydy.

Tapahtumien kehittämisen kehä maailman vaativimman elämystuotteen voimavarana

Koronakriisi tuhosi monen elinkeinon ja muutti vakavalla tavalla ihmisten elämää ja tulevaisuuden suunnitelmia tapahtuma-alalla. Samalla korona-ajalla on tapahtuma-alan kannalta erityinen hopeareunus.

Voi olla, että ilman koronakurimusta tapahtumaliiketoiminnan toimijat eivät olisi järjestäytyneet yhtä määrätietoisesti ja nopeasti Tapahtumateollisuus ry:ksi. Voi olla, että rivejä ei olisi onnistuttu kokoamaan yhtä tehokkaasti niin live- kuin tapahtuma-alan pirstaleisella kentällä ja muodostamaan näin yhtenäistä ja vaikuttavaa näkemystä muun muassa poliittisten päättäjien suuntaan. Sanotaankin, että ei hukata hyvää kriisiä!

On merkille pantavaa, että monilla palvelu-, elämys-, matkailu-, viihde-, ravintola- ja tapahtuma-aloilla moni sammutti valoja, mutta niitä myös sytytettiin uusien ideoiden ja innovaatioidenkin muodossa. Tapahtumaliiketoiminta on kiinnostavalla tavalla ponnistanut uudelleen jopa korona-aikoja edeltäviin huippulukemiin. Samalla on ollut helppoa panna merkille, että yleisö on kuin purkautuvan patouman lailla löytänyt tapahtumiin vuosien vaikeuksien ja sulkujen jälkeen. Osalle alan ammattilaisista saattoi

hyvän olon tunne, kun ihmisiä näytti tulevan ovista ja ikkunoista maailman jälleen avauduttua. Samalla kuitenkin uusia ristipaineita on ilmaantunut, ja kilpailu on kireämpää ja moniulotteisempaa kuin koskaan. Tapahtumien ja tapahtuma-alan yritysten pudotuspeli on käynnissä. Tarvitaanko jälleen uusi kriisi, jotta tapahtuma-alan ammattilaiset intoutuvat ponnistelemaan kohti yhä parempia tapahtumia ja sujuvampia toimintatapoja? Yhtäkkiä rauta on jälleen kuumaa, ja tuntuu vaikealta löytää aikaa ja voimavaroja kehittää, ideoida ja innovoida uutta.

Tapahtumat elämystalouden kilpailussa

Tapahtuma-ala ja liiketoiminta kilpailevat monissa ristipaineissa. Tapahtumat kilpailevat ihmisten huomiosta, ajasta ja rahoista – ja sydäimestä. Suoratoisto-ohjelmat toimitettuna leppoisasti kotisohvalle napin painalluksella, laaja-alainen digitalisaatio helppouden, nopeuden ja ajan säästämisen sanansaattajana sekä pistemäinen sosiaalisen median rytmi ovat muuttaneet kokemisen tapoja ja odotusarvoja. Tapahtumien tulee vähintäänkin vastata odotuksiin helppoudesta, nopeudesta ja ajan säästämisestä. Vaikka tapahtuma olisi kuinka sujuva ja soljuva palvelukokemuksena, siitä on vielä matkaa ikimuistoiisiin tunnekokemuksiin eli elämyksiin, puhumattakaan siitä, että tapahtuma olisi niin merkityksellinen kokijalleen, että se voi johtaa jopa henkilökohtaiseen muutokseen asiakkaassa.

Turhan monessa tapahtumatuotannossa keskitytään kuin minkä tahansa tilaisuuden järjestämiseen ja puhutaan siitä tapahtumana, mutta unohdetaan kiinnittää huomiota sen elämyksellisyyteen ja arvon muodostukseen. Tapahtumasta kannetaan erityisesti huolta turvallisena ja sujuvana toimintana. Se ei riitä kilpailtaessa globaalisti asiakaskokemuksella. Liian usein tun-

teisiin vetoaminen ja merkityksellisyyden vahvistaminen jäävät puolitiehen, eikä niitä johdeta tapahtumissa turvallisuuden, tekniikan, kokonaistuotannon, vapaaehtoistyön, sidosryhmäsuhteiden, artistin ja lavalla tapahtuvien asioiden, sosiaalisen median viestinnän tai asiakaspalvelun kanssa samalla pietteillä.

Tapahtumateollisuus ry (2024) on kiinnostavalla tavalla määritellyt tapahtumaliiketoiminnan ydinajatusta arvomuodostuksena. Juuri jalostusarvon kasvattaminen on käännteentekevä oivallus, joka muuttaa tapahtuma-alaa liiketoimintana. Se on täysin uudenlainen mentaalimalli. Elämystaloudessa korostetaan, sitä, että elämysbisneksessä tarvitaan työkaluja ja johtamista, jotka ovat yhtä kaukana palveluliiketoiminnasta kuin palvelut ovat tavaraliiketoiminnan periaatteista (Pine & Gilmore 2019). Ei riitä, että tapahtuman elementtejä tarkastellaan erillään kohtaamisina, operatiivisina prosesseina tai jonkun henkilön vastuualueina ja tekemisinä. Näitä tulisi jäsentää ja jalostaa arvon muodostuksen näkökulmasta. Parhaimmillaan yksilön positiiviset tunnekokemukset voivat johtaa henkilökohtaiseen muutokseen, ja tämä koskettaa niin tapahtuman yleisöedustajia kuin toteuttajia. Silti monia tapahtumatuotantoja koetetaan johtaa valmistavan teollisuuden liukuhihnaopein. Tapahtumien johtaminen vain sujuvana palveluna ei riitä, ”fiilispohjalta” tai ”kädestä suuhun” -otteesta puhumattakaan.

”

Kehittämisaaminen ja kyky muutokseen vahvistaa niin yksilöiden kuin yritysten resilienssiä.

Mitä tapahtumateollisuus tekee?

2. Jalostus: Kohtaamisista tuloksiksi ja elämyksiksi

Tapahtumateollisuus kasvattaa kohtaamisten arvoa. Erilaiset kaupalliset ja yhteiskunnalliset toimijat ja sisältöjen tuottajat käyttävät tapahtumia jakelualustana ja tuloksellisen vaikuttamisen välineenä. Pisimmälle jalostetut tapahtumat ovat elämyksiä, jotka käynnistävät asiakkaita ja yleisöissä muutoksen (=transformaatio).

1. Alkutuote: Kohtaamiset ja kokoontumiset

Tapahtumateollisuuden alkutuotteena ovat ihmisten väliset kohtaamiset ja kokoontumiset, jotka ovat olleet olemassa aina. Ne ovat viestien ja sisältöjen välittämisen väline, eli media. Kokoontumisen vapaus on myös demokratian perusta.

3. Lopputuote: Tapahtuma

Tapahtumateollisuuden lopputuote, tapahtuma on aineeton. Sitä voidaan tuottaa eri formaateissa ja kerta- tai sarjatuotantona. Tapahtuma on ihmisten väliseen kohtaamiseen lisättyä aineetonta arvoa, joka on valmistettu ihmisten käyttöön ja joka on olemassa väliaikaisesti tietyssä ajassa sekä paikassa.

Sisältöjä:

Urheilu
Kulttuuri
Taide
Kaupankäynti
Liiketoiminta
Opetus
Koulutus
Viihde
Hengellisyys
Poliittisuus
Juhla

Formaatteja:

Esitys
Ottelu
Turnaus
Näytös
Näyttely
Messut
Konsertti
Seminaari
Festivaali
Kokous
Gala

Kuvio 1. Tapahtumaliiketoiminta arvonmuodostuksena (Tapahtumateollisuus ry 2024)

Pine ja Gilmore (2019) evästävät, että palveluilla ja palvelutaloudessa voi kilpailla korostamalla sitä, mitä asiakas saa – hyötyjä, ratkaisua ja esimerkiksi funktionaalista arvoa helppoutena, nopeutena ja ajan tai rahan säästämisenä. Elämystaloudessa kilpailu kulminoituu asiakkaan kokemuksiin. Silloin on tärkeää kiinnittää huomiota asiakkaaseen ihmisenä, ymmärtää häntä yksilöllisemmin ja korostaa sitä, millainen kokemus vieraalle luodaan. Muutostaloudessa, jota kirjoittajat pitävät viimeisenä, luonnollisena jatkumona taloudellisen arvon kasvussa ja elinkeinorakenteen murroksessa korostuu sen sijaan tapahtumien välineellinen arvo, niiden rooli keinona, ihmisen identiteetin ja omakuvan rakentamisessa, jopa muutokseen ohjaamisessa. Hollantilaiset tapahtumamuotoilun asiantuntijat Frissen, Jansen ja Luijer (2020) lähtevät myös liikkeelle siitä, että tapahtumat eivät ole ainoastaan mukaansatempaavia, vaan niiden avulla voidaan muuttaa ihmisten käyttäytymistä.

Kilpailussa ajasta ja aikakäsitysten ymmärtämisessä on myös ilmeinen ero riippuen siitä, missä bisneksessä tapahtumatuotanto haluaa olla mukana. Tavara- ja palveluliiketoiminnassa vielä kantaa se, että asiakas kokee säästävänsä aikaa, palveluiden käyttö on helpompaa ja nopeampaa kuin itse alusta asti kaiken tekeminen – make or buy. Kautta maailman- ja sivilisaation historian uudet keksinnötkin ovat usein kummunneet ihmisten laiskuudesta, halusta hoitaa jokin asia fiksummin. Edettäessä elämystaloutteen kyse on hyvin käytetystä ajasta ja kokemuksellisuudesta. Myös kokemuksen laatu korostuu immersiivisyytenä, henkilökohtaisuutena ja yhteisöllisyytenä. Muutoskokemusten äärellä asiakas maksaakin siitä, että palveluntarjoaja, tai tässä kohtaa tapahtuma, ohjailee häntä jopa henkilökohtaiseen muutokseen, paremmaksi ihmiseksi. Tällöin ajan käyttö sinänsä on

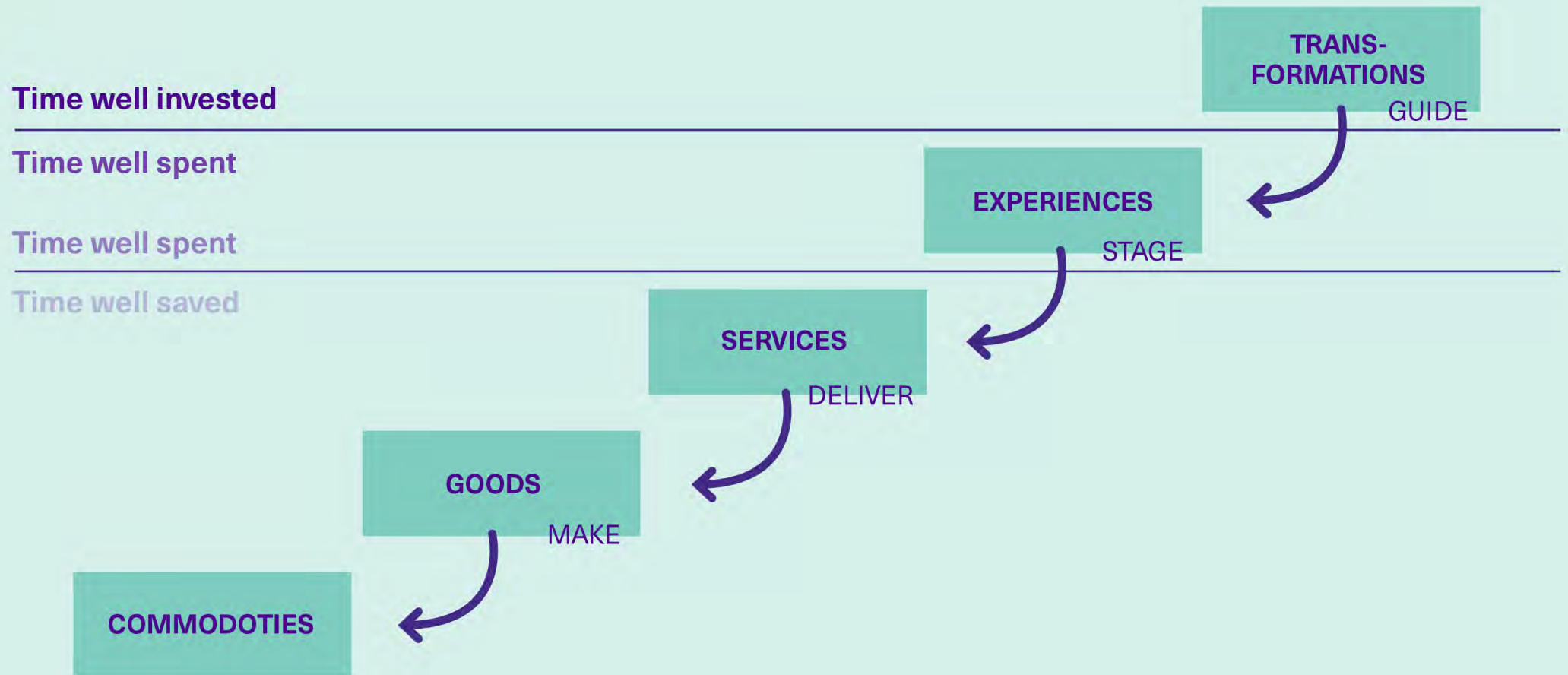
sivujuonne sille, että asiakas suhtautuu ajan- ja rahankäyttöön investointina, sijoituksena johonkin parempaan tulevaisuuteen. (Pine 2021.)

”

Edettäessä elämystaloutteen kyse on hyvin käytetystä ajasta ja kokemuksellisuudesta.

Transformative experiences

Kuvio 2. Liiketoiminnan painopisteitä aikakäsityksinä (mukaillen Pine 2021)

Paitsi paikasta yleisöasiakkaiden auringossa tapahtumat kilpailevat myös ammattilaisista, työntekijöistä ja vapaaehtoisista tapahtuman eri vaiheissa. Tämä heijastuu kilpailuksi niin yksittäisten työntekijöiden kokemuksesta osana tuotantoa sekä työhyvinvoinnista kuin veto- ja pitovoimakilpailuun yhdessä muutamien muiden alojen kanssa. Pelkästään korona-aikana tapahtuma-alalta siirtyi muille aloille tuhansia ihmisiä. Pirkanmaalla toteutettiin Tampereen kaupungin Elämystalouden kehitysohjelman puitteissa osaamisen ennakoitiselvitys, jonka mukaan alueella on huomattava tapahtumaosaajien tarve lähivuosille.

Siirryttäessä palvelutaloudesta elämys- ja muutostalouteen kilpaileminen painottuu asiakkaan ja työntekijän kokemukseen, kannattavuuteen, henkilökohtaisuuteen ja merkityksellisyyteen sekä aitouteen. Voisi ajatella, että tämä vaatii yhä enempi ”käsi-työtä”, oikeista naruista vetämistä ja henkilökohtaista, inhimillistä ihmiseltä ihmiselle -työtettä. Sydäntä peliin, siis? Ei täysin. Tässä piilee myös karikkonsa. Kannattavuutta ja liiketoiminnallista arvoa, asiakasarvoa ja arvoa toimintaympäristölle esimerkiksi sosiaalisen, kulttuurisen, ekologisen ja taloudellisen lisäarvon kannalta luodaan yhteensovittamalla tuottavuutta ja työhyvinvointia. Nyt tuntuu, että tapahtumatuotannoissa juostaan lujempaa ja työ kuormittaa huippuammattilaisia epätasaisesti, kun vaihtoehtona voisi olla työskennellä fiksummin, ei kovemmin.

Arvonmuodostus edellyttää tuottavuutta ja työhyvinvointia

TAOTAO-hankkeessa työskenneltäessä tiiviisti tapahtuma-alan ammattilaisten ja yhteistyökumppaniyritysten kanssa sekä hankkeen tilaisuuksissa on pantu merkille, että tapahtuma-alan kehittyminen kulminoituu kolmeen näkökulmaan. Tapahtuma-ala

nousee tai kaatuu sen kyvyssä kiinnittää huomiota tapahtumatuotantojen:

1. työkuulttuuriin ja johtamiseen
2. prosesseihin ja työtapoihin
3. elämyksellisyyteen ja arvonmuodostukseen

Kehittämisen kohteina näitä voidaan ja on tärkeääkin lähestyä kolmella tavalla: yksilön, ydintiimin ja verkoston kannalta. Tapahtumatuotantojen parissa työskentelevät yksilöt, moniammatilliset ydintiimit ja arvonverkostot kohtaavat niin kehitystarpeita kuin kehittämisen mahdollisuuksia ja esteitä.

Viime vuosina tuottavuutta, työn fiksuuttamista ja yksilön ja tiimin hyvinvointia sekä kannattavuutta ja arvonmuodostusta on alettu tarkastella yhä saumattomammin ja rinnakkain. Nähdään, että tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kysymykset ja ratkaisut kietoutuvat toisiinsa. Näin on monilla aloilla, erilaisten töiden parissa – myös tapahtuma-alalla. Esimerkiksi kannattavuuden parantaminen tapahtumatuotannossa edellyttää tehokkuuden rinnalla tuottavuutta ja työn fiksuuttamista, mutta samanaikaisesti yleisökokemuksen parantamista ja tapahtuman aikaansaaman lisäarvon tunnistamista, realisoimista ja havainnollistamista yleisölle, tekijöille, kaupungeille ja poliittisille päättäjille. Kun tapahtuman lisäarvoa kasvatetaan, se voi oikeuttaa korkeampaan hinnoitteluun, mikä taas parantaa kannattavuutta. Toisaalta kustannusten nousun siirtäminen suoraan osallistujien lippuhinnoitteluun ilman lisäarvon määrätietoista ja tarkoituksenmukaista kasvattamista, saa ihmiset äänestämään jaloillaan. Lisäksi vastaavasti, mikäli elämyksellisyyttä ja arvonmuodostusta sekä kannattavuutta ei onnistuta kasvattamaan, tapahtumatuotanto on vaikeata, ellei mahdotonta, ammattimaistaa palkkaamalla

osaavampia henkilöitä tai ottamalla käyttöön tuottavuutta parantavia digitaalisia ratkaisuja.

Työkin opettaa tekijäänsä, sanotaan, mutta yleisön tapaan työntekijöillä ja vapaaehtoisilla on yhä parempi käsitys eri tapahtumatuotantojen pelisäännöistä ja niiden noudattamisesta sekä siitä, miten missäkin arvostetaan esimerkiksi osaamista ja ajattelukykyä – vai pelkkää joustavuutta, asennetta ja hihojen käärimistä.

Tuoreessa tapahtuma-alaa läpivalaisseessa selvitystyössä (Kuusisto ym. 2023) tunnistetaan, miten ala on hyvin työvoimaintensiivinen, arvoketjumainen ja ekosysteemimäinen, hajanainen ja monipuolinen. Tapahtumien järjestäminen edellyttää monenlaista osaamista, ja vaihtelevasti alalla työskentelee samanaikaisesti moniosaajia ja erityisosaajia. Riippuen tapahtumasta työtä on organisoitu voimakkaastikin vastuu- ja osa-alueittain, tai joskus ”kaikki tekevät kaikkea”. Myös tapahtumapalveluissa on tapahtunut voimakasta eriytymistä ja erikoistumista.

Koronan jälkeen työvoimapula ja osaajapula näyttävät kasvun, ammattimaistumisen ja kehittymisen merkittävänä tulppana. Alaan liittyvä ammatillinen ja korkeakoulutus eivät täysipainoisesti ole kyenneet vielä vastaamaan tapahtumatuotantojen osaamistarpeisiin. Toisaalta tutkintoon johtava koulutus ei näyttäyty alan ammattilaisten kannalta kiinnostavimmalta tieltä tapahtuma-alan työtehtäviin. Työtehtävissä ja organisaatiossa tai urallaan etenemisellekään tutkinnolle ei välttämättä anneta kovinkaan suurta painoarvoa. Tekijyys, tekemisen meininki ja asenne ratkaisevat. Selvitystyössä alleviivataan, että koulutus- ja oppimisrakenteita pitää uudistaa, mikäli alalle halutaan lisää ammattilaisia. On auki, pitäisikö tapahtuma-alan osaamista

vahvistaa tukemalla monialaisuutta ja moniosaamista, vai onko tuotannollisen ydintiimin menestysresepti enemmänkin juuri eri alojen ja taustojen yhdistyminen tiimimäisemmin. (Kuusisto ym. 2023.)

Ammattikorkeakoulut ovat voimakkaasti kehittäneet viime vuosina tutkintoon johtavaa koulutustaan esimerkiksi joustavampien rakenteiden, väljempien opetussuunnitelmien ja yksilöllisempien oppimispolkujen muodoissa. Samalla on tiedostettu, että työelämä kehittyi opiskelijakin kerrallaan, mutta valmistuvan opiskelijan polku on melko pitkäkestoinen ja vielä valmistuttuaankin voi mennä aikaa, että uusia oppeja pääsee täysipainoisesti hyödyntämään työnantajaorganisaationsa arjessa. Ammattikorkeakoulut tarjoavatkin myös nopeampia ratkaisuja osaamisen ja toiminnan kehittämiseen muutaman vuoden mittaisten, osallistavien ja yritysten arjen kehittämiseen pureutuvalla tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnalla, kuten hankkeilla, joihin voi saada ulkopuolista rahoitusta. Viimeisin tulokas AMKien osaamisen kehittämisen palettiin on jatkuvan oppimisen palvelut, joita voidaan räätälöidä voimakkaastikin asiakasyrityksen tarpeisiin – usein toki maksua vastaan. Tällä voidaan tutkintokoulutusta ketterämmin vastata työelämän muuttuviin tilanteisiin, jopa yhä pienempien erikseen opittavien, mikro-oppimiseen perustuvien ratkaisujen keinoin.

Niin tai näin, katsotaan osaamisen kehittämistä ja toiminnan jatkuvaa arviointia ja kehittämistä osaamisen, rakenteiden tai sidosryhmien tarjoamien ratkaisujen kannalta, tapahtumatuotantojen kehittämisessä eniten kulminoituu työkuulttuuriin ja johtamiseen, prosesseihin ja työtapoihin sekä elämyksellisyyteen ja arvomuodostukseen. Tapahtuma-alan toimijoiden tulee nykyistä vahvemmin yksilöiden, ydintiimien ja arvoverkoston

näkökulmasta paaluttaa, mihin halutaan panostaa, miksi ja kenen kanssa. Yksilöiden omanlaiset oppimispolut, elämäntilanteet, tavoitteet ja eriävät motivaatiotekijät, alan perinteet suhtautumisessa osaamiseen ja sen tunnistamiseen, erilaisissa tuotannoissa ja ydintiimeissä omaksutut erilaiset toimintatavat sekä toisistaan poikkeavat käsitykset tulevaisuudesta heijastuvat siihen, miten alan osaamista tulisi viedä eteenpäin.

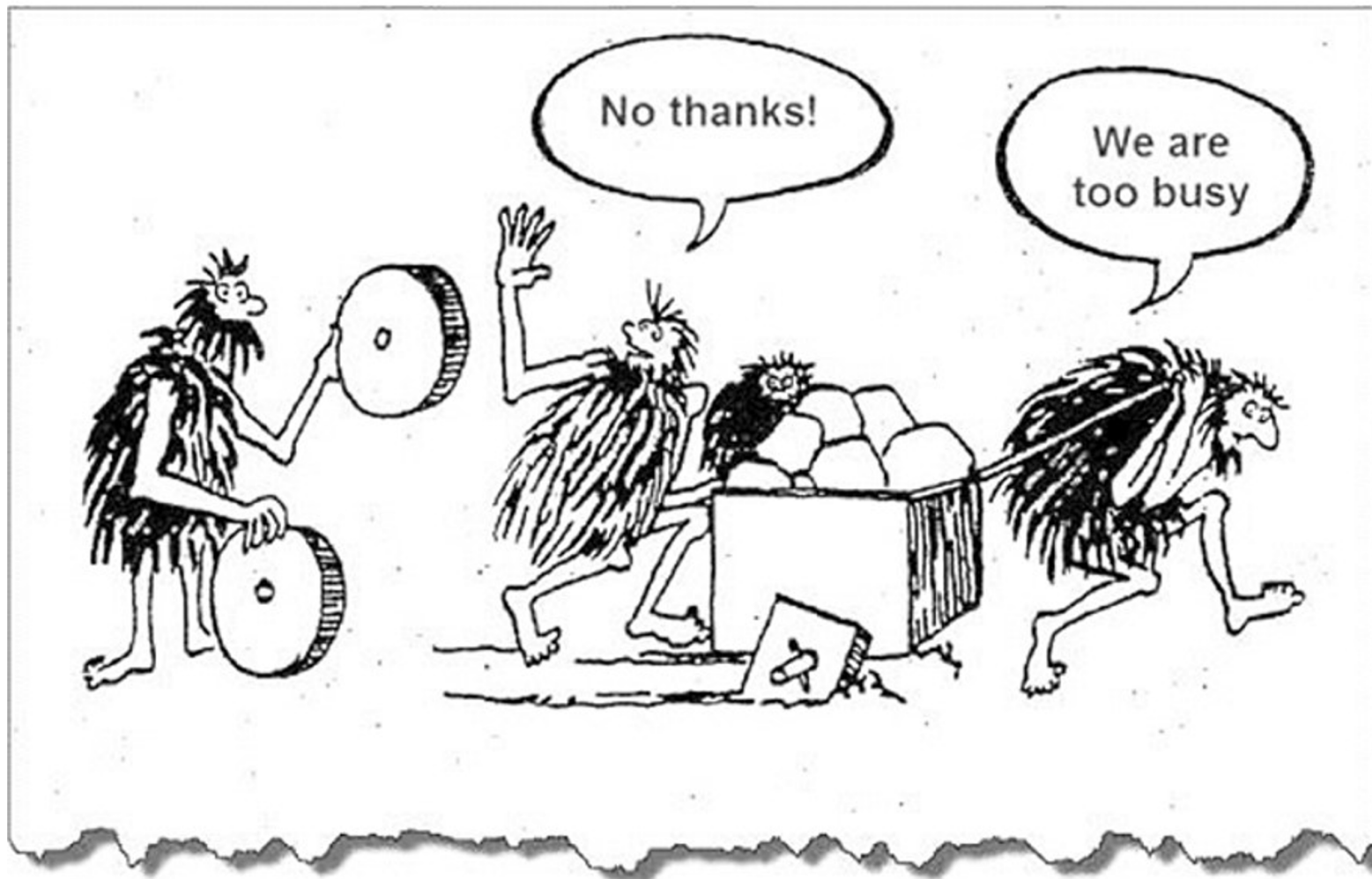
On todennäköistä, että yhtä mallia, jolla tapahtuma-alan osaamista ja jatkuvaa oppimista voidaan vahvistaa, on vaikeata määrittellä. On kuitenkin tärkeää olla yhteisesti tapahtuma-alan toimijoita osallistaen määrittelemässä yhä tapahtuma-ala- ja tapahtumaliiketoimintalähtöisempiä toimintamalleja, jotta tapahtuma-ala voi näyttäytyä omana erityisenä, ekosysteemimäisenä toimialakokonaisuutenaan. Liian pitkään tapahtuma-alaa on riepoteltu epätyypillisenä työnä, ammattina ja tekemisenä ja aikaansaannosten kavalkadina. On selvää, että tapahtumaliiketoiminta ei istu perinteiseen valmistavan teollisuuden tuotantoprosessin raameihin ja klassisiin panos-tuotostarkasteluihin. Syynä on se, että parhaimmillaan tapahtumien vaikutukset ulottuvat eri osapuolten tunteisiin ja merkitysten maailmoihin ja kääntyvät aineettomaksi lisäarvoksi. Tapahtuman lopputulos ei ole järjestetty tapahtuma, johon on käytetty tuotantopanostuksia, vaan se on luonteeltaan eläväisempi ja jatkuvampi. Tapahtuma-alan työ ei myöskään ole enää epätyypillistä työtä, vaan nykytyöelämän kuvastin ja yhteiskuntiemme peili. Tällainen puhe osaltaan vahvistaa tapahtuma-alan arvostusta ja ammattimaistumista sekä sen tunnustamista elinkeinona.

Aikaa kehittämiseen ja oppimiseen tapahtumien kehittämisen kehällä

Avainkysymyksinä tapahtumien jatkuvan kehittämisen ja ydintiimien ja avaintekijöiden jatkuvan oppimisen kohdalla ovat seuraavat viisi eräänlaista kohtalon kysymystä:

1. Kuinka tekemisen meininkiä alleviivaavalla alalla voidaan löytää aikaa hektisessä arjessa jopa pysähtymiseen, oppimiseen ja toisin toimimiseen?
2. Miten oppiminen ja kehittäminen voisivat nykyistä saumattomammin näyttäytyä osana tapahtuma-ammattilaisen työtä ja tehtäväkuvaa?
3. Miten myös kehittämistä ja oppimista voitaisiin priorisoida muiden tapahtumatuotannoille ominaisten tekemisten rinnalla?
4. Miten tapahtuma-ammattilaisia voitaisiin tukea omaksumaan kehittävä työote?
5. Miten ydintiimi tai muu avainyhteisö voisi yhdessä löytää oman tapansa luoda, kehittää ja oppia ja jakaa oppimaansa?

Näiden kysymysten avulla tapahtuma-ammattilaiset voivat pohtia, miten juuri meidän tapahtumatuotannossanne tai ydintiimissänne vastattaisiin näihin kysymyksiin. Tai vastaavasti sopii miettiä, miten tällaisia kysymyksiä on aiemmin esitetty osana tapahtumatyötämme? Tällaiset kysymykset voivat saada ajattelemaan, mistä meidän tapahtumatuotannossamme on tapana keskustella?

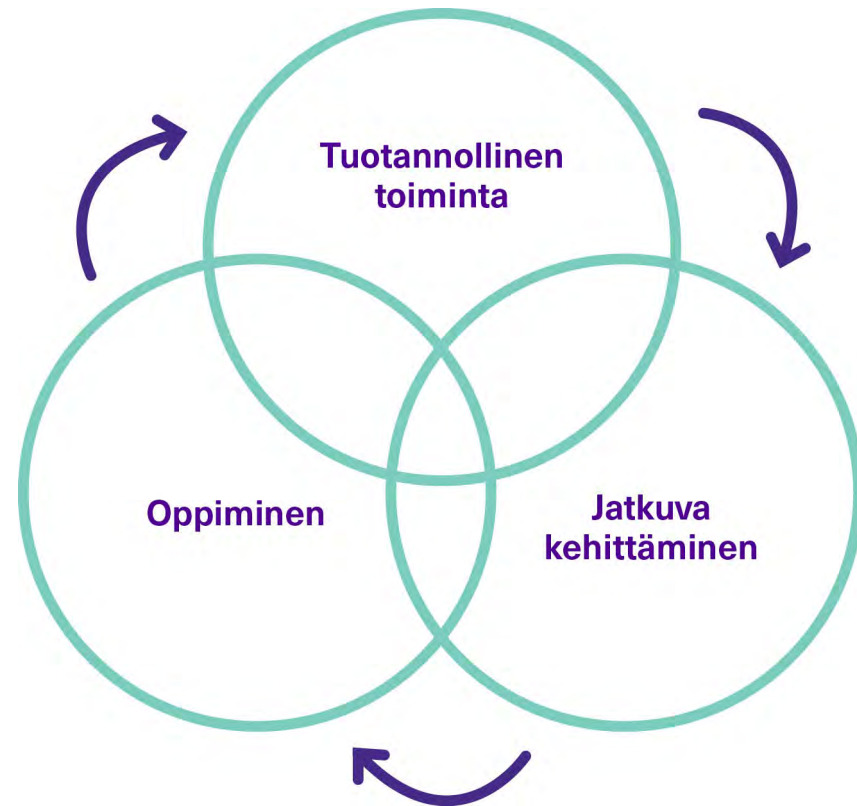

Kuvio 3. Kun olisi kättä pidempää tarjolla (Creativity at Work)

TAOTAO-hankkeen yhtenä tavoitteena kahden koulutuskierron toteuttamisen rinnalla on ollut mallintaa toimintasuosituksineen tapahtumatuottamisen kehittämisen kehä, jolla havainnollistetaan tuotannollinen toiminta, jatkuva kehittäminen ja oppiminen saumattomana kokonaisuutena. Tapahtumien kehittämisen kehä -mallinnuksella on kolme tarkoitusperää:

1. Kehämallilla halutaan aktivoida tapahtuma-ammattilaisia tunnistamaan tuotannon ydin- ja toteuttajatiimissä olevaa osaamista, jakamaan osaamistaan keskenään sekä hyödyntämään osaamistaan nykyistä monipuolisemmin tapahtumatuotantojen ja työtapojen kehittämisen tukena.
2. Kehämallin halutaan avaavan keskustelua laajemminkin tapahtuma-alalla siitä, miten työtä kannattaa tehdä, millaisia ovat hyvät työkäytännöt ja miten toimintaa voidaan kehittää osana hektistä arkea.
3. Kehämallin toivotaan ohjaavan tapahtuma-ammattilaisia nykyistä herkemmin ja innostuneemmin jatkuvan oppimisen ja yhä suunnitelmallisemman ja ennakoitavamman oppilaitosyhteistyön äärelle.

Muuttuva toimintaympäristö

Kuvio 4. Tapahtumien kehittämisen kehän lähtökohdat

Tapahtumien kehittämisen kehä -mallilla halutaan havainnollistaa uudenlaista dynamiikkaa, joka liittyy toisaalta tapahtuma-alan muuttuvaan työhön ja toimintaympäristöön, edellä keskusteltuihin ristipaineisiin ja muuttuviin odotuksiin työstä ja sen merkityksellisyydestä sekä toisaalta muutoksiin yleisön asiakaskäyttäytymisessä, kumppanuuksissa ja kilpailukentässä. Tapahtumien kehittämisen kehällä halutaan tarjota työvälaineitä tapahtumatuotantojen ydintiimeille ja yksittäisille tapahtuma-ammattilaisillekin pysähtyä pohtimaan, miten omaa työtään voisi fiksuttaa ja kuinka tuottavuutta ja työhyvinvointia voitaisiin sovittaa paremmin yhteen. Kehämalli haastaa tapahtumatuotantojen ydintiimejä tarkastelemaan kriittisestikin omia työtapojaan ja prosessejaan, työkuultuurejaan ja johtamistaan sekä sitä, miten tavoiteasetannassa ja tapahtuman logiikassa näyttäytyvät esimerkiksi elämyksellisyys ja arvonmuodostus – ja keiden kannalta.

Tapahtumien kehittämisen kehä tekee myös näkyväksi sen, että kehittävä työote edellyttää omistajuutta mutta myös mahdollistamista. Esimerkiksi sen ajattelemisen, että paras tapahtuma olisikin se seuraava, vaatii varmuutta töiden jatkumisesta ja toisaalta ydintiiminkin sitoutumista työskentelemään yhdessä myös seuraavassa tuotannossa. Tapahtumatuotannon ydintiimi on usein myös toisiaan täydentävien täsmäammattilaisten porukka, ja on tärkeää, että tarkastellaan samanaikaisesti tapahtumatuotannon eri osa-alueita, mutta jaetaan myös ymmärrys tapahtuman isosta kuvasta. Kehittämistä ja oppimista on myös aikataulutettava, organisoitava ja jäsennettävä samalla tavalla kuin muita tapahtumatuotannolle tyypillisiä toimenpiteitä ja töitä. Monessa tapauksessa kehittävä työote jää valjastamatta eräänlaisen putki- tai lyhytnäköisyyden vuoksi – katse on kojelaudassa eikä tiessä ja muissa tien käyttäjissä, saati horisontissa. Olisiko niin, että jos ei pysähdy ja suuntaa "tutkaansa" oman työ-

kuplansa ulkopuolelle, on vaikeata tunnistaa ja tunnustaa edes omaa osaamistaan ja osaamistarpeitaan?

On banaalia ja kapeakatseista myös ajatella, että tapahtuma-ammattilainen ei suunnittelisi tai kehittäisi. Tapahtuma-ammattilainen ei ainoastaan mene pää kolmantena jalkana, saati laput silmillään. Hän suunnittelee, ideoi, ajattelee, prosessoi, mallintaa, miettii toteutusta, toimii eri osapuolten kanssa ja niiden välimaastoissa, myy ja johtaa. Tätä tapahtuma-ammattilaisen työn moninaisuutta olisikin tärkeää myös sanoittaa ja tehdä näkyväksi sekä dokumentoida jaettavaankin muotoon. Se vahvistaa alan arvostusta ja tekee tapahtuma-ammattilaisen työstä kiinnostavampaa myös laajemmalle. Samalla voidaan kuitenkin kysyä, kuinka tapahtuma-ammattilaisen työhön voisi tuoda uutta ajatteluvoimaa, helpottaa hänen työtään ja auttaa häntä ottamaan haltuun toimintaympäristön muutoksia myös jo ennen kuin ne ovat oven takana koputtamassa.

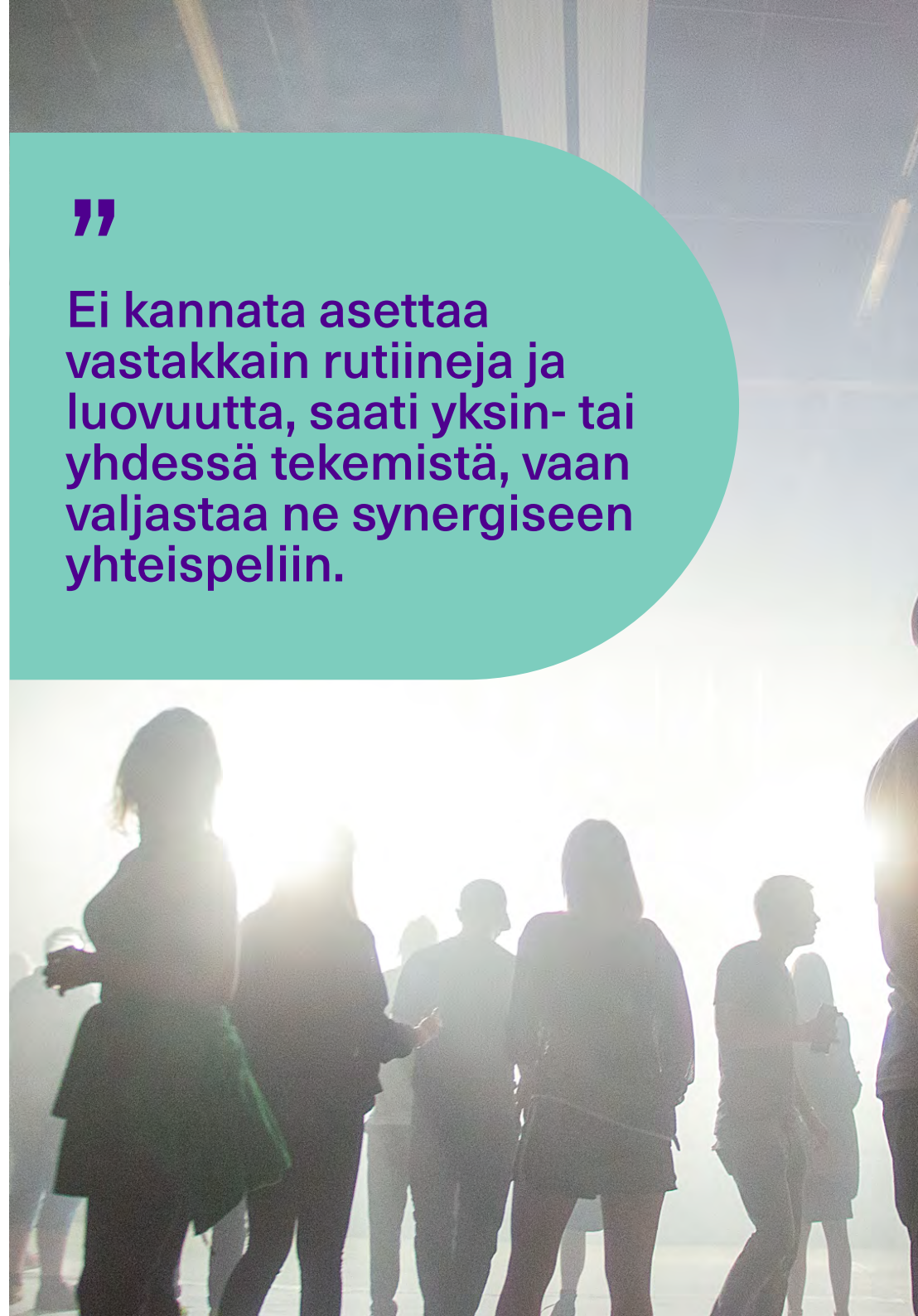
Tapahtumien kehittämisen kehä on tässä asiantuntijatyön vaiheessa ja hankkeen käännyttyä loppusuoralle taulukkomuodossa. Se on niin sanottuun liikennevalomalliin perustuva itsearviointityökalu tapahtumatuotantojen käyttöön. Siinä tarkastellaan ristiin ja rinnakkain toisaalta kolmea, edellä mainittua kehittämiskohdetta – elämyksellisyys ja arvonmuodostus, prosessit ja työtavat sekä työkuultuuri ja johtaminen. Toisaalta näistä jokaista arvioidaan kolmesta näkökulmasta: yksilön, ydintiimin ja verkoston kanteilta. Nämä entisestään alleviivaavat sitä, miten tapahtumaliiketoiminnan arvonmuodostus ja kannattavuus edellyttävät tuottavuuteen ja työhyvinvointiin panostamista. Samanaikaisesti on tärkeää pitää tiiviisti mielessä – ellei jopa tapahtumatuotannon kantavana ajatuksena – tapahtumakävijän asiakaskokemusta. Yhä useammin ja saumattomammin tätä luodaan, kehitetään

ja johdetaan yhteistyössä arvoverkoston osapuolten, yhteistyökumppaneiden, kanssa.

Tällaista taulukkomallista työkalua kannattaa hyödyntää kolmella tavalla sekä niin ammattilaisten itsensä tarkastelemana, tuotannon ydintiimin yhteisenä keskustelutyökaluna kuin verkostokumppaneiden sitouttamis- ja osallistamiskeinona. Liikennevalomallilla tarkoitetaan sitä, että vähintään otsikkotasolla (esim. tarkasteluparina elämyksellisyys ja arvomuodostus ydintiimin näkökulmasta) keskustellaan ja yhdessä arvioidaan, miten hyvin (vihreä valo), keskinkertaisesti (keltainen valo) tai huonosti (punainen valo) jokin asia on. Taulukkomallissa on mukana muutamia suuntavia esimerkkejä, mutta nämä voivat olla myös hyvin tilannesidonnaisia. Yksittäisten tapahtuma-ammattilaisten, tuotantotiimien ja verkostonakin kannattaa miettiä omaa tuotantoa, organisaatiota ja tekemisen arkea sopivimmalla tavalla koskettavia esimerkkejä, joiden avulla arvioidaan valitun kehittämiskohteen nykytilaa ja pohditaan sen eteenpäin viemistä. Taulukkomalli auttaa tarttumaan jatkuvaan kehittämiseen paitsi kokonaisajattelun myös täsmäiskujen keinoin. Mallinnuksen avulla niin hyvin toimivia asioita kuin kehittämistarpeita on mahdollista tarkastella yhtenä näkymänä, ja parhaimmillaan eri osapuolet ovat "samalla sivulla" kehittämisen painopisteistä, niiden priorisoimisesta mutta myös onnistumisista. Priorisointia ja kehittämistarpeisiin tarttumista voi sitten rytmittää ajallisesti (esim. tässä kuussa tai tänä vuonna) tai työnjaollisesti nimeämällä vastuuhenkilöitä eri asioiden vauhdittamiselle. Lähtökohdan olisi hyvä olla se, että ammattilaisia, tiimin jäseniä ja jopa verkostokumppaneita osallistetaan yhteiskeittämiseen. Myös oppilaitoksia kannattaa kytkeä mukaan kehittämisen ja jatkuvan oppimisen kumppaneina, koska ne ensisijaisesti tuovat lisää resursseja.

”

Ei kannata asettaa vastakkain rutiineja ja luovuutta, saati yksin- tai yhdessä tekemistä, vaan valjastaa ne synergiseen yhteispeliin.

Taulukko 1. Tapahtumien kehittämisen kehä -malli liikennevalomaisena itsearviointityökaluna3

Kehittämisen kohdentaminen			
Kehittämisen näkökulma	A. Yksilö	B. Ydintiimi	C. Verkosto
1. Elämyksellisyys ja arvonmuodostus	<p>Ei toimi, on hankalaa, ei ole huomioitu</p> <p>Toimii jonkin verran, kiinnitetään jonkin verran huomiota, on löydetty joitakin ratkaisuja</p> <p>Toimii hyvin, on keskeinen asia yksilöiden työssä, paikka paikoin edistyksellisiä ratkaisuja</p> <p>Esimerkkejä: Työn palkitsevuudesta, motivaatiosta ja merkityksellisyydestä ei keskustella tai näihin ei panosteta.</p> <p>Palautteen antaminen ja vastaanottaminen on vain jossain määrin osa työkuultuuria. Asiakaskokemus suuntaa voimakkaasti yksilöiden työtä.</p>	<p>Ei toimi, on hankalaa, ei ole huomioitu</p> <p>Toimii jonkin verran, kiinnitetään jonkin verran huomiota, on löydetty joitakin ratkaisuja</p> <p>Toimii hyvin, on keskeinen asia ydintiimien työssä, paikka paikoin edistyksellisiä ratkaisuja</p> <p>Esimerkkejä: Valta ja vastuu eivät ole tasapainossa johdon, työntekijöiden ja tiimien välillä.</p> <p>Tiimin sisäisessä dynamiikassa on joitakin onnistumisia ja haasteita. Asiakaskokemus on tapahtumatuotannon lähtökohtana kaikilla.</p>	<p>Ei toimi, on hankalaa, ei ole huomioitu</p> <p>Toimii jonkin verran, kiinnitetään jonkin verran huomiota, on löydetty joitakin ratkaisuja</p> <p>Toimii hyvin, on keskeinen asia verkoston työssä, paikka paikoin edistyksellisiä ratkaisuja</p> <p>Esimerkkejä: Verkostossa syntyviä ideoita ei osata hyödyntää, eikä asiakastietoa jaeta kumppaneiden kesken.</p> <p>Tapahtuman arvoverkoston johtamisessa ja sitouttamisessa kompastellaan.</p> <p>Osapuolilla on yhteinen käsitys isosta elämyksestä, joka toteutetaan yhdessä verkostona.</p>

Kehittämisen kohdentaminen

Kehittämisen näkökulma	A. Yksilö	B. Ydintiimi	C. Verkosto
2. Prosessit ja näkökulma	<p>Ei toimi, on hankalaa, ei ole huomioitu</p> <p>Toimii jonkin verran, kiinnitetään jonkin verran huomiota, on löydetty joitakin ratkaisuja</p> <p>Toimii hyvin, on keskeinen asia yksilöiden työssä, paikka paikoin edistyksellisiä ratkaisuja</p> <p>Esimerkkejä: On huomattavia vaikeuksia tunnistaa ja hyödyntää omaa ja muiden osaamista</p> <p>Työkäytännöissä ja tehtäväkuvissa on epäselvyyttä.</p> <p>Yksilöillä on hyvät valmiudet niissä, joihin on otettu huomioon "Micro taskingiin", sietää "holdissa" olevien asioiden luomaa epävarmuutta ja kyky hypätä tehtävistä toiseen nopeasti.</p>	<p>Ei toimi, on hankalaa, ei ole huomioitu</p> <p>Toimii jonkin verran, kiinnitetään jonkin verran huomiota, on löydetty joitakin ratkaisuja</p> <p>Toimii hyvin, on keskeinen asia ydintiimien työssä, paikka paikoin edistyksellisiä ratkaisuja</p> <p>Esimerkkejä: Tuntuu, että työssä ei ole aikaa ajatella ja pysähtyä reflektomaan jatkuvan tekemisen rinnalla.</p> <p>Ydintiimissä on joitakin vaikeuksia sovittaa erilaisia tekemisen tapoja yhteen; osa ajattelee tuotantoa aikajanana, osa prosessina.</p> <p>Tiimissä tuntuu löytyneen tasapaino rutiinien ja luovuuden välille. Tylsät työt tehdään nopeasti ja tehokkaasti digiratkaisuin. Läpinäkyvällä kommunikatiolla ja dokumentaatiolla aikaa jää myös luovaan työhön.</p>	<p>Ei toimi, on hankalaa, ei ole huomioitu</p> <p>Toimii jonkin verran, kiinnitetään jonkin verran huomiota, on löydetty joitakin ratkaisuja</p> <p>Toimii hyvin, on keskeinen asia verkoston työssä, paikka paikoin edistyksellisiä ratkaisuja</p> <p>Esimerkkejä: Sidosryhmäsuhteiden johtamiselle ja kehittämiselle ja arvoverkosto-osapuolten osallistamiselle kehittämistyöhön ei oikein jää aikaa.</p> <p>Systemaattinen ja ennakoiva oppilaitosyhteistyö jättää toivomisen varaa, tai se on puuskittaista ja henkilösuhteisiin perustuvaa, ei strategista.</p> <p>Sopimukset, keskusteluyhteydet ja aikatauluista sopiminen ovat hyvällä tolalla yhteistyökumppaneiden kanssa.</p>

Kehittämisen kohdentaminen

Kehittämisen näkökulma	A. Yksilö	B. Ydintiimi	C. Verkosto
<p>3. Työkulttuuri ja johtaminen</p>	<p>Ei toimi, on hankalaa, ei ole huomioitu</p> <p>Toimii jonkin verran, kiinnitetään jonkin verran huomiota, on löydetty joitakin ratkaisuja</p> <p>Toimii hyvin, on keskeinen asia yksilöiden työssä, paikka paikoin edistyksellisiä ratkaisuja</p> <p>Esimerkkejä: Yksilöitä voisi tukea itsensä johtamisessa ja itseohjautuvuudessa nykyistä huomattavasti enemmän.</p> <p>Arvot ja psykologinen turvallisuus ohjaavat työarkea pääsääntöisesti tai ainakin välillä.</p> <p>Meitä on porukas-samme moneen lähtöön. Rakkaudesta lajiin -otteella toimivat ja koulutetut sub-stanssiosaajat oppivat toisiltaan.</p>	<p>Ei toimi, on hankalaa, ei ole huomioitu</p> <p>Toimii jonkin verran, kiinnitetään jonkin verran huomiota, on löydetty joitakin ratkaisuja</p> <p>Toimii hyvin, on keskeinen asia ydintiimien työssä, paikka paikoin edistyksellisiä ratkaisuja</p> <p>Esimerkkejä: Yhteinen näkemys visiosta ja merkityksestä ei vielä näy ajankäytössä, priorisoinnissa ja työotteessa, vaan ammattilaiset keskittyvät omien ruutujensa hoitamiseen.</p> <p>Emme vielä täysipainoisesti osaa hyödyntää moniammatillisen tuotantotiimimme synergiaa ja yhdessä kehittämisen potentiaalia. Ydintiimissämme on selkeä työnjako avainhenkilöiden kesken ja toimiva keskinäinen kommunikaatio ja jakamisen kulttuuri.</p>	<p>Ei toimi, on hankalaa, ei ole huomioitu</p> <p>Toimii jonkin verran, kiinnitetään jonkin verran huomiota, on löydetty joitakin ratkaisuja</p> <p>Toimii hyvin, on keskeinen asia verkoston työssä, paikka paikoin edistyksellisiä ratkaisuja</p> <p>Esimerkkejä: Emme osaa vielä motivoida ja innostaa verkostoamme ja ulottaa hyvää meininkiämme kumppaneille asti.</p> <p>Olemme jonkin verran kyenneet määrittämään ja asettamaan tavoitteita yhdessä sidosryhmien kanssa, mutta verkostoviestintää ainakin voisi parantaa nykyisestä. Luotamme (ehkä turhankin sokeasti?) siihen, että kumppaneillamme on homma hallussa.</p>

Jatkokehitysehdotuksena voisi olla jokin työkalu näiden eri osa-alueiden kehittämiseen esimerkiksi tätä varten suunnitellut canvas-tyyppiset työskentelypohjat. Tästä voisi rakentua eräänlainen muistilista tai kohta kohdalta tikattava check list. Samoin esimerkkejä voisi kartuttaa tuotannosta ja organisaatiosta toiseen ja jakaa tapahtuma-alan yhteisöissä. Mitä juuri Sinun tuotannossasi on erityisen keskeistä esimerkiksi työtavoissa ja prosesseissa esimerkiksi ydintiimin kannalta? Tai mitä asioita yksilönä ja tapahtuma-ammattilaisena Sinä pidät tärkeänä tapahtuman elämyksellisyydessä ja arvonmuodostuksessa? Kuinka arvioisit näiden sujuvuutta ja toimivuutta – tai jatkuvaa kehittämistä?

Tulipalojen sammuttamisesta yhteen sovittamiseen ja tasapainoilemiseen tapahtumien kehittämisen kehällä

Tapahtuma-alalla panee merkille eräänlaisia arkkityyppejä, joista erityisesti palohenkilöt ja julkaisussa jo edellä mainitut MacGyverit erottuvat joukosta. Siinä, missä sveitsiläinen linkkuveitsi, tilannetaju ja kekseliäisyys auttavat MacGyveriä ratkomaan ongelmia, kun ne tulevat eteen, tapahtumatuotannon ammattilaisten joukosta löytyvät palohenkilöt kiiruhtavat paikalle, kun pitää sammutella tulipaloja ja tarttua hetkeen.

Molemmille oman alansa taitureille on tosielämässä kuitenkin ominaista myös se, että heillä on kokemusta ja kilometrejä sekä erityinen, juuri tällaiseen työskentelyyn valmentava oppimispolku, jopa tutkinto, taustallaan. Molemmat hahmot lisäksi ensisijaisesti pyrkivät siihen, että asiat sujuisivat hyvin, eikä tällaisia erityistemppuja tarvittaisi. Tavoitteena niin Phoenix Foundationilla kuin palo- ja pelastustoimella on se, että hätätilanteita ei olisi,

vaan osattaisiin nykyistä paremmin ennakoida ja ennaltaehkäistä tällaisia hankalia tilanteita. Samanaikaisesti voi siis olla luova, ketterä, kekseliäs, tilannetajuinen mutta myös fiksu, ennakoiva ja järjestelmällinen. Molemmilta vaaditaan myös tinkimätöntä yhteis- ja tiimityötä sekä luottamusta muihin, vaikka heidät yksilösankareina monesti jalustalle nostetaankin.

Samaan tapaan on tärkeää tapahtuma-alalla ja tapahtumatuotantojen ydintiimeissä yhteensovittaa tekemisen meininkiä, mahdollisuuksiin tarttumista ja hetkessä elämistä sekä jatkuvaa oppimista, itsensä ja yhteisöjensä haastamista, suunnitelmallistakin kehittämistä arjen kiireissä ja muuttuvassa toimintaympäristössä navigoimista pitkäjännitteisemminkin – ei vain peurana ajovaloissa. Lisäksi tapahtuma-ala voi kokonaisuutena ammentaa viisaudesta: ”Jos haluat matkustaa nopeasti, mene yksin. Jos haluat matkata kauas, kulje yhdessä.”

Ei kannata asettaa vastakkain rutiineja ja luovuutta, saati yksintai yhdessä tekemistä, vaan valjastaa ne synergiseen yhteispeiliin. Kun tylsät työt hoitaa fiksusti ja tehokkaasti, syntyy tuotavuutta, josta jää aikaa enempi myös luovuudelle ja pelivaraa yllättäviinkin tilanteisiin kuin myös yhdessä suunnittelemiseen ja kehittämiseen. Tapahtumatuotantojen ydintiimien kannattaakin piirrellä karttaa siitä, missä voisi olla hyvä pitää kiinni luovuudesta ja linkkuveitsestä, mutta missä vastaavasti systematiikasta, raameista ja prosesseista voisi olla apua. Millainen voisi olla meidän, meille sopivin tapamme luoda?

Lopuksi

Olisi hienoa, jos tapahtuma-ammattilaiset rohkeasti tutustuisivat Tapahtumien kehittämisen kehä -malliin ja punnitsisivat sen soveltuvuutta oman työnsä jäsentäjänä. Mitkä asiat olisivat minun kohdallani punaisella, entä vihreällä – ja missä kohtaa olisi taipumuksena livistää ”vanhoilla valoilla”? Millaiset asiat kannattelevat ydintiimiämme, ja missä voisimme petrata? Tai miten vahvistaisimme verkostokumppaneidemme kanssa yhteistä agendaa ja merkityksellisyyttä olla tuotannossamme mukana?

Tapahtumaliiketoimintaa ja -elämyksiä on paikallaan pitää maailman vaativimpina elämystuotteina ja -tuotantoina johtuen alussa kuvatuista ristipaineista ja päätyen jatkuvan kehittämisen haasteisiin ja mahdollisuuksiin sekä tuotannon liikkuvien osien määrään ja laatuun yksilö-, tiimi- ja verkostoyhteistyön eri muodoissa. On kiinnostavaa jatkaa keskusteluja tapahtuma-ammattilaisten kanssa siitä, miten esitellyn tapainen Tapahtumien kehittämisen kehä -mallinnus voisi tuoda voimavaroja elämyksellisiin tapahtumatuotantoihin ja niiden pelikenttään.

TAOTAO-hankkeen aikana juuri kehittämiskohteiksi tunnistamme työkulttuuriin ja johtamiseen, prosesseihin ja työtapoihin sekä elämyksellisyyden ja arvonmuodostuksen vaatimukseen liittyvät aihepiirit korostuvat navigoitaessa muuttuvassa toimintaympäristössä. Mikäli näitä ei onnistuta tasapainoisesti johtamaan ja kehittämään, on huomattavia riskejä sille, että poltetaan kynttilää molemmista päistä ja ilmoitaudutaan tapahtuma-alan ja tapahtumien pudotuspeliin.

Tapahtumien kehittämisen kehä – ei sekään – jää tähän, vaan sitäkin on tärkeää jatkuvasti työstää, muotoilla ja uudelleen mallintaa. Luontevina jatkokehitysideoina sille voidaankin nähdä esimerkiksi nämä kehityspolut:

- Voisiko kehämallista johtaa työkalun tai työkaluja, jotka ohjaisivat tapahtuma-ammattilaisia tunnistamaan ja nimeämään painopisteitä esimerkiksi kehittämistarpeista tai siitä, mihin halutaan erityisesti tapahtumatuotannossa kiinnittää esimerkiksi tänä vuonna tai tässä prosessissa tai tällä kertaa huomiota?
- Jatkokehitysehdotuksena voisi olla jokin työkalu näiden eri osa-alueiden kehittämiseen esimerkiksi canvas-tyyppiset työskentelypohjat tätä varten. Tästä voisi rakentua eräänlainen muistilista tai kohta kohdalta tikattava check list, kenties sähköinenkin työkalu.
- Voisiko kehä olla sarja purevia ja oikea-aikaisia eri osa-alueisiin keskittyviä ja ajatteluun ohjaavia kysymyksiä niin sanottujen lopullisten vastausten sijaan?
- Voisiko se olla mittaristo, ”stressitesti”, josta saisi jonkin pistelukeman suositustoimineen?
- Voisiko kehä olla jokin sivusto, jolla olisi esimerkiksi videoita alan asiantuntijoilta ja jolla jaettaisiin esimerkkejä tapahtuma-ammattilaisten kesken eri kehittämiskohteiden ja näkökulmien kanteilta?
- Voisiko kehässä olla haastatteluja, kainalojuttuja ja anekdootteja alan tunnustetuilta tekijöiltä, joilla on sanottavaa ja jotka

ehkä provokatiivisestikin haastaisivat kanssa-ammattilaisiaan eteenpäin?

- Miten Sinä veisit eteenpäin – tai haastaisit – Tapahtumien kehittämisen kehää?

Lähteet

Creativity at Work 2024. Too busy to innovate. Kuva/meemi. Saatavilla: <https://www.pinterest.com/pin/are-you-too-busy-to-innovate--118782508897048051/> (Viitattu 15.11.2024).
Frissen, R., Janssen, R. & Luijter, D. 2020. Event Design handbook. BIS Publishing. Amsterdam.

Kuusisto, K., Sahlstedt, M., Välimäki, O. & Westerholm, T. 2023. Tapahtuma-alan toimialamäärittely ja yhteydet kaupunkikehittämiseen. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisu 2023:1. Saatavilla: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164589> (Viitattu 15.11.2024).

Pine, B. J. 2021. How Can The Experience Economy Respond To The Coronacrisis? Blooloop Visitor Attraction News, haastattelu. Saatavilla: <https://www.youtube.com/watch?v=UvftM-7rBvQ> (Viitattu 15.11.2024).

Pine, B. J. & Gilmore, J. H. 2019. Experience Economy with a New Preface by the Authors: Competing for Customer Time, Attention, and Money. Harvard Business Review Press. Boston.
Tapahtumateollisuus ry 2024. Mitä on tapahtumateollisuus? Kotisivut. Saatavilla: <https://tapahtumateollisuus.fi/mita-on-tapahtumateollisuus/> (Viitattu: 20.8.2024).

Kiitokset

Kiitokset TAOTAO-hankkeen alullepanijoille Susanna Ihanus, Mika Kylänen ja Timo Kivikangas. Kiitokset myös hanketyöläisille Pauliina Airaksinen-Aminoff, Carolina Pajula, Jukka Holm, Harri Karvinen ja Antti Haapio. Mika Kylänen kantoi vastuuta oman kurssitoimintansa lisäksi erityisesti tästä julkaisusta ja hankkeen lopputapahtumasta yhdessä Kati Kuusiston ja Maria Sahlstedtin kanssa. Kiitos.

Keskeisiä toimijoita hankkeessa olivat siihen osallistuneet opiskelijat. Ilman heitä ja heidän pohjaosaamistaan TAOTAO-hanke ei olisi toteutunut. Kiitos kun osallistuitte ja toitte panoksenne kokonaisuuteen.

Vuonna 2024 TAOTAO-koulutuksessa opiskellut Pihla Vartiainen kirjoittaa:

"Hain täydennyskoulutukseen syventääkseni tapahtuma-alan osaamistani tuotantotyössä. Työharjoittelut varjostamalla useassa eri organisaatiossa ovat mahdollistaneet ammattilaisten työn seuraamista lähietäisyydeltä sekä tapahtumien elinkaaresta kokonaiskuvan muodostamista. Hanke on koonnut onnistuneesti tapahtuma-alan kentältä pirstaleista tietoa kokonaisuudeksi. Opinnot olivat sisällöllisesti riittävän haastavia ja aikataulullisesti sopivan joustavia. Vaikka kurssien suunnittelutehtävät suoritettiin itsenäisesti, niitä analysoitiin kurssia vetäneiden työelämän edustajien johdolla yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa. Tehtävät ovat mahdollistaneet monitasoista oppimista sekä saadun teorian soveltamista suoraan käytännössä. Koen koulutuksen kehittäneen minua ammattilaisena kasvattaen ymmärrystäni, osaamistani, verkostojani sekä mahdollisuuksiani tapahtuma-alalla merkittävästi."

Hankkeen opetustoimintaan osallistui lukuisa joukko tapahtu-

ma-alan ammattilaisia. He jakoivat auliisti osaamistaan ja arjen omakohtaisia esimerkkejään ja näin edistivät tapahtuma-alan kehittymistä. Yhteistyötahoista mainittakoon erikseen Security Events, Akun tehdas, Lada Productions, Tampereen kaupunki ja Tampere talo. Kiitos kaikille TAOTAOssa opettaneille ammattilaisille.

Hankkeen koulutustoiminnan opetussuunnitelma valmistettiin yhdessä tapahtuma-alan ammattilaisverkoston kanssa. Näin koulutus saatiin vastaamaan mahdollisimman tarkasti alalla olleeseen osaamistarpeeseen. Verkoston merkitys hankkeen valmistelussa oli ensiarvoisen tärkeä. Kiitos kaikille koulutustoiminnan valmisteluun osallistuneille.

Samalla voidaan panna merkille, että kun on koolla innostunut, asialleen vihkiytynyt osaajaporukka hyvällä rooli- ja työnjaolla – ja sujuvan arjen mahdollistavalla projektin johtamisella – tulee herkästi tehtyä myös hieman ekstra ja yllättävää. Parhaimmillaan hanke saa aikaan myös sellaista, mitä ei ole osattu välttämättä hankkeen suunnittelu- ja tavoitteiden piirtämisvaiheessa edes nähdä. Tämä julkaisu tässä muodossaan ja yhteistyöryhtymistä osallistavat tilaisuudet ovat esimerkki tällaisesta ehkä ennakkoon vähemmälle ajatukselle jääneestä tekemisestä.

Hankkeen päätyttyä on helppo todeta, että tapahtuma-alan eteenpäin vieminen vaatii nimenomaan yhteiskehittämistä ja yhdessä tekemistä sekä paikka paikoin myös venymistä ja hyppäämistä oman mukavuusalueen ja ennakkoon ilmeisen reuna- ja katvealueille.

Vaikka raha ei tee onnelliseksi, se mahdollisti kaiken yllä mainitun. Suuret kiitokset kuuluvat TAOTAO-hankkeen rahoittajalle eli Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskukselle – JOTPA!

Kirjoittajat

Antti Haapio

Antti Haapio toimii lehtorina Tampereen ammattikorkeakoulun Liiketalous ja media yksikön Media and Arts koulutusohjelman Fine Art Lab suuntautumisvaihtoehdossa. Hänen pääopetusaiheensa on valokuvaus, mutta Haapio toimii myös opettajatuutorina ja suuntautumisvaihtoehdon harjoitteluvastaavana. Haapiolla on kokemusta useista työelämähankkeista. TAOTAO-hankkeessa Haapio toimi projektipäällikkönä kuten myös PIRSSI – Pirtaleiseen työelämään siirtyminen -hankkeessa. Haapiolla on kokemusta myös Backlight-valokuvatapahtuman järjestämisestä.

Carolina Pajula

Carolina Pajula toimii lehtorina Tampereen ammattikorkeakoulun Liiketalous ja media yksikön media-alan koulutuksessa. Carolinan erityisosaamista on luovien alojen uraohjaus ja yrittäjyys, freelancetyö sekä hybridityöurat. Hän on toiminut em. sisältöihin liittyvässä asiantuntijaroolissa useissa luovien alojen hankkeissa. Lisäksi hän valmentaa luovien alojen mentoreita ja tekee toimialalla työnohjausta. Carolina on ohjauksen moniottelija, hänellä on kasvatustieteen maisterin tutkinnon lisäksi taskussaan useita pätevyyskertoja kuten esim. työnohjaaja (STOry), ratkaisukeskeinen lyhytterapeutti sekä Reiss motivaatiovalmentaja.

Jukka Holm

Jukka Holm on tamperelainen tohtori, tapahtuma-alan opiskelija ja musiikin monitoimimies. TAOTAO-hankkeessa hän työskenteli projektikoordinaattorina, suunnittelijana sekä satunnaisena opettajana. Jukalla on takanaan pitkä ura tutkimuksen ja tuotekehityksen parissa, mutta toivottavasti uusi edessään tapahtuma-alalla.

Kati Kuusisto

Kati Kuusisto on tapahtuma-alan visionääri ja kirittäjä. Hän toimii tapahtuma-alan asiantuntijana ja konsulttina tapahtuma-alan asiantuntijayhtiössä Kuusisto & Partners auttaen kaupunkeja ja tapahtuma-alan yrityksiä strategisessa kehityksessä. Hänellä on yli kahdenkymmenen vuoden kokemus eri tehtävistä useilta eri tapahtumasektoreilta. Kati loi mallin tapahtumateollisuuden toimialasta, ja tämä malli toimi pohjana toimialan keskusjärjestön Tapahtumateollisuus ry:n perustamiselle ja toimialatutkimuksen käynnistymiselle Suomessa.

Maria Sahlstedt

Maria Sahlstedt on tapahtuma-alan vaikuttaja ja kehittäjä. Hänellä on lähes kahdenkymmenen vuoden kokemus erilaisista tehtävistä sekä kuluttaja- että yritystapahtumakentältä ja tapahtumateollisuuden toimialatiedon selvittämisestä. Maria on vastannut tapahtumaliiketoiminnan johtamisesta eri yrityksissä sekä useiden vaativien tapahtuma- ja kehitysprojektien johtamisesta. Maria oli mukana Tapahtumateollisuus ry:n perustamisessa ja toimi vuosina 2020–2022 järjestön vaikuttamisjohtajana.

Mika Kylänen

Mika Kylänen työskentelee opetus- ja asiantuntijatehtävissä TAMK:n Liiketalouden ja median yksikössä, erityisesti palveluliiketoiminnan restonomikoulutuksen parissa. TAOTAO-hankkeessa hän on ollut mukana koulutuksen yhtenä suunnittelijana, asiakaskokemuksen ja kaupallistamisen aihepiirien kouluttajana ja kehittäjänä.

 Tampereen ammattikorkeakoulu

 Jatkuvan oppimisen ja
työllisyyden palvelukeskus

Koulutus on Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoittama. Palvelukeskuksen tehtävänä on edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta sekä vastata nopealla toiminnalla työmarkkinoiden äkillisiin rakennemuutoksiin. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.